

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 17100/I/2011/3518211238

**VLASTNÉ IMANIE V ÚČTOVNÍCTVE PODNIKATEĽSKÝCH
SUBJEKTOV**

Diplomová práca

Rok vydania práce: 2011

Bc. Anna Kupková

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**VLASTNÉ IMANIE V ÚČTOVNÍCTVE PODNIKATEĽSKÝCH
SUBJEKTOV**

Diplomová práca

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo

Študijný odbor: 3. 3. 12. Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúci práce: Ing. Renáta Szászová, PhD.

Bratislava 2011

Bc. Anna Kupková

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Bc. Anna Kupková
Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo (Jednoodborové štúdium, inžiniersky II. st., denná forma)
Študijný odbor: 3.3.12 Účtovníctvo
Typ záverečnej práce: Inžinierska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský

Názov: Vlastné imanie v účtovníctve podnikateľských subjektov

Anotácia: Vlastné imanie ako vlastný zdroj financovania majetku. Vymedzenie pojmu vlastné imanie podľa slovenskej právnej úpravy. Štruktúra vlastného imania - zložky vlastného imania. Účtovanie o vlastnom imaní v nadväznosti na členenie právnických osôb. Vykazovanie vlastného imania v individuálnej účtovnej závierke.

Vedúci: Ing. Renáta Szászová, PhD.
Katedra: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva FHI
Vedúci katedry: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
Dátum zadania: 10.11.2009

Dátum schválenia: 30.11.2009

doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
vedúci katedry

Vyhlasenie

Vyhlasujem, že som záverečnú prácu vypracovala samostatne na základe vlastných teoretických a praktických poznatkov s použitím uvedenej literatúry.

V Bratislave, 13. apríla 2011

.....

vlastnoručný podpis

Pod'akovanie

Vyslovujem úprimné poďakovanie pani Ing. Renáte Szászovej, PhD., vedúcej mojej diplomovej práce, za odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri písaní práce. Taktiež ďakujem všetkým pedagógom Fakulty hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave za odovzdanie cenných vedomostí. Veľká vďaka patrí mojim rodičom, súrodencom, priateľom a známym za pomoc a podporu počas celého môjho vysokoškolského štúdia.

ABSTRAKT

Kupková, Anna: Vlastné imanie v účtovníctve podnikateľských subjektov – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva - Ing. Renáta Szászová, PhD. - Bratislava: FHI EU, 2010/2011, 60s.

Cieľom záverečnej práce bolo zhodnotiť problematiku týkajúcu sa vlastného imania, jeho oceňovania, účtovania a vykazovania v účtovnej závierke podľa slovenskej právnej úpravy. Vzhľadom na rozsiahlosť danej problematiky je práca zameraná na kapitálové obchodné spoločnosti a družstvo. Práca je rozdelená do štyroch kapitol. Obsahuje štyri grafy a deväť tabuliek.

Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu danej problematiky. Zaoberá sa právnymi predpismi upravujúcimi vlastné imanie podnikateľských subjektov, historickým vývojom pojmu vlastné imanie v slovenskej právnej legislatíve. Ďalej sa zaoberá oceňovaním a inventarizáciou jednotlivých zložiek vlastného imania v účtovníctve a účtovnej závierke podnikateľských účtovných jednotiek. Venuje sa aj vplyvu zmien účtovných zásad a metód a oprávám chýb v účtovníctve.

Ďalšie časti vymedzujú hlavný cieľ diplomovej práce a čiastkové ciele. Riešia metodiku práce a metódy skúmania, ktoré vychádzajú zo stanovených cieľov diplomovej práce.

Záverečná kapitola sa zaoberá charakteristikou a účtovným zobrazením vlastného imania podľa jednotlivých zložiek a konkrétnych typov spoločností. Ďalej sa zaoberá ich vykazovaním v účtovnej závierke a praktickou aplikáciou v podmienkach konkrétnej účtovnej jednotky.

Výsledkom riešenia danej problematiky je komplexné zhrnutie poznatkov a vytvorenie uceleného obrazu o vlastnom imaní v kapitálových obchodných spoločnostiach a v družstve.

Kľúčové slová:

Vlastné imanie, základné imanie, kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku, výsledok hospodárenia, akciová spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, družstvo, akcie, emisné ážio.

ABSTRACT

Kupková, Anna: Equity Capital and its Role in the Accounting of Enterprises – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Informatics; Department of Accounting & Auditing - Ing. Renáta Szászová, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2010/2011, 60p.

The aim of the thesis was to evaluate the set of problems regarding equity capital, in particular of its valuation, accounting, and presentation in the financial statements in line with Slovak legislation. Considering the volume of the given set of problems this thesis only deals with corporate enterprises and co-operatives. The thesis is divided into four chapters. It contains four diagrams and nine spreadsheets.

The first chapter shows the present status of the problem. It deals with legal regulations governing equity capital of businesses, and also with the historical development of the term equity capital within Slovak legislation. Moreover it deals with the valuation and inventory of individual components of the equity capital in the accounting and financial statements of accounting entities. It also addresses the influence of changes of accounting principles and methods, and the correction of accounting errors.

Following parts determine the aim of the diploma thesis and its partial goals. They address the thesis methodology and examination methods that start out from the goals thereof.

The final chapter deals with the characteristics and accounting presentation of the equity capital as per individual components and specific types of companies. In addition it deals with their presentation in the financial statements and their applicability within the framework of a specific accounting entity.

The result of addressing the given set of problems is a complex summary of knowledge and the creation of a compact presentation of the equity capital in corporate enterprises and co-operatives.

Key words:

Equity capital, share capital, capital funds, funds made up of profit, income from operations, joint stock company, limited liability company, co-operative, shares, share premium.

Obsah

ÚVOD	9
1. SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY	11
2. CIEĽ PRÁCE	18
3. METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA	24
4. VÝSLEDKY PRÁCE	25
4.1 CHARAKTERISTIKA VLASTNÉHO IMANIA	25
4.1.1 Základné imanie	26
4.1.2 Kapitálové fondy.....	30
4.1.3 Fondy tvorené zo zisku	32
4.1.4 Výsledok hospodárenia.....	33
4.2. ÚČTOVNÉ ZOBRAZENIE VLASTNÉHO IMANIA	35
4.2.1 Základné imanie	35
4.2.2 Kapitálové fondy.....	42
4.2.3 Fondy tvorené zo zisku	43
4.2.4 Výsledok hospodárenia.....	44
4.3 VYKAZOVANIE VLASTNÉHO IMANIA V ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE.....	49
4.4 VLASTNÉ IMANIE V PODMIENKACH KONKRÉTNEX ÚČTOVNEJ JEDNOTKY (APLIKÁCIA).....	54
ZÁVER	58
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	59

Úvod

Pri vlastnom imaní účtovnej jednotky sa stretávame s rozdielnym poňatím tohto pojmu z právneho hľadiska a z hľadiska účtovníctva. Z právneho hľadiska predstavuje vlastné imanie ocenené nároky majiteľov podniku na majetok podniku. Z pohľadu účtovníctva je vlastné imanie definované len nepriamo, ako rozdiel majetku a záväzkov podniku. Zjednodušene môžeme o vlastnom imaní hovoriť ako o súhrnnom označení pre vlastné zdroje krytia majetku účtovnej jednotky, ktoré sa vykazujú v súvahe. Ide o základné imanie, kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení. Súčasná platná legislatíva člení obchodné spoločnosti na dve skupiny, na osobné obchodné spoločnosti a kapitálové obchodné spoločnosti. Medzi osobné obchodné spoločnosti patrí verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť. Kapitálovými spoločnosťami sú akciová spoločnosť a spoločnosť s ručením obmedzeným. Špecifickým podnikateľským subjektom je družstvo. Významným faktorom, ktorým sa tieto spoločnosti od seba odlišujú, je práve účtovanie a vykazovanie jednotlivých zložiek vlastného imania.

Cieľom diplomovej práce je zhodnotiť problematiku týkajúcu sa vlastného imania. Jeho oceňovania, účtovania a vykazovania v účtovnej závierke podľa slovenskej právnej úpravy. Problematika vlastného imania je značne rozsiahla vzhľadom na rôzne formy podnikania, a preto sa v diplomovej práci zameriavame na kapitálové obchodné spoločnosti a družstvo.

V prvej kapitole riešime súčasný stav danej problematiky. Zaoberáme sa právnymi predpismi upravujúcimi vlastné imanie podnikateľských subjektov, historickým vývojom pojmu vlastné imanie v slovenskej právnej legislatíve. Ďalej riešime oceňovanie a inventarizáciu jednotlivých zložiek vlastného imania v účtovníctve a účtovnej závierke podnikateľských účtovných jednotiek. Venujeme sa aj vplyvu zmien účtovných zásad a účtovných metód na vlastné imanie, ako aj opravám chýb v účtovníctve.

V druhej kapitole vymedzujeme hlavný cieľ diplomovej práce ako aj čiastkové ciele diplomovej práce.

V tretej kapitole riešime metodiku práce a metódy skúmania, ktoré vychádzajú zo stanovených cieľov diplomovej práce.

V štvrtej kapitole sa venujeme charakteristike a účtovnému zobrazeniu vlastného imania podľa jednotlivých zložiek a konkrétnych typov spoločností, a ich vykazovaniu v účtovnej závierke. Teoretické vedomosti rozpracované v predchádzajúcich kapitolách aplikujeme na podmienky konkrétnej účtovnej jednotky.

1. Súčasný stav riešenej problematiky

Vlastné imanie podnikateľských účtovných jednotiek v slovenskej právnej legislatíve upravuje zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“) a Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva a v znení ďalších opatrení MF SR (ďalej len „opatrenie MF SR“). Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve a o znení a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) neupravuje pojem vlastné imanie. Definuje ho len nepriamo ako rozdiel majetku a záväzkov účtovnej jednotky.

Vlastné imanie, ako samostatný pojem, bolo do obchodného zákonníka zahrnuté až v roku 2002, po novelizácii zákona NR SR č. 500/2001 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2002. Doplnenie tohto pojmu si vyžiadalo tesné prepojenie obchodného zákonníka na účtovníctvo. Podľa tohto zákona **vlastné imanie** tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku podnikateľa podľa osobitného predpisu¹. Do roku 2002 obchodný zákonník upravoval len pojmy ako obchodný majetok, obchodné imanie a čisté obchodné imanie. **Obchodným majetkom** sa rozumie súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených hodnôt), ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie. **Obchodné imanie** predstavuje súbor obchodného majetku a záväzkov vzniknutých v súvislosti s podnikaním. A **čisté obchodné imanie** predstavuje obchodný majetok po odpočítaní záväzkov vzniknutých v súvislosti s podnikaním.

Historický vývoj pojmu vlastné imanie z pohľadu obchodného zákonníka

Roky	Definícia obchodného majetku	Definícia obchodného imania	Definícia čistého obchodného imania	Definícia vlastného imania
1991 - 2001	Áno	Áno	Áno	Nie
2002 - 2010	Áno	Áno	Áno	Áno

Zdroj: vlastná tvorba

¹ Obchodný zákonník s rozsiahlym komentárom po poslednej novele vykonanej zákonom NR SR č. 500/2001 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2002. Bratislava: NOVÁ PRÁCA, 2002. ISBN 80-88929-33-4

Oceňovanie

Aby mohlo byť vlastné imanie, resp. jeho jednotlivé zložky, zaznamenané v účtovníctve a vykázané v účtovnej závierke účtovnej jednotky, je potrebné ich oceniť, t. j. musia byť vyjadrené v peňažných jednotkách. Zákon o účtovníctve neupravuje osobitný spôsob oceňovanie vlastného imania. Vzhľadom na to, že vlastné imanie je v tomto zákone definované len nepriamo, ako rozdiel majetku a záväzkov, bude jeho ocenenie závisieť od ocenenia jednotlivých druhov majetku a záväzkov. Spôsoby ocenenia majetku a záväzkov upravuje zákon o účtovníctve v štvrtej časti s názvom „Spôsoby oceňovania“, t. j. § 24 až § 28. Účtovná jednotka je povinná oceňovať majetok a záväzky ku dňu ocenenia. Týmto dňom môže byť:

- a) deň uskutočnenia účtovného prípadu,
- b) deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- c) alebo iný deň v priebehu účtovného obdobia, ak si to vyžaduje osobitný predpis.

V súvislosti s vlastným imaním môže účtovná jednotka, podľa zákona o účtovníctve, použiť na ocenenie jednotlivých zložiek vlastného imania niekoľko oceňovacích veličín. A to:

- **obstarávaciu cenu** na ocenenie podielov na základnom imaní obchodných spoločností; pohľadávok pri odplatnom nadobudnutí alebo nadobudnutých vkladom do základného imania,
- **menovitú hodnotu** pri oceňovaní peňažných prostriedkov; pohľadávok pri ich vzniku a záväzkov pri ich vzniku,
- **reprodukčnú obstarávaciu cenu** na ocenenie majetku v prípade bezodplatného nadobudnutia s výnimkou peňažných prostriedkov a pohľadávok ocenených menovitou hodnotou; majetku preradeného z osobného vlastníctva do podnikania s výnimkou peňažných prostriedkov a pohľadávok ocenených menovitou hodnotou; nehmotného a hmotného majetku novozisteného pri inventarizácii a v účtovníctve doteraz nezachyteného,
- **reálnu hodnotu** na ocenenie majetku a záväzkov nadobudnutých vkladom alebo kúpou podniku alebo jeho časti a majetku a záväzkov nadobudnutých zámenou.

Jednotlivé zložky vlastného imania sa oceňujú buď na základe právnych dokladov (napr. základné imanie, zákonný rezervný fond alebo nedeliteľný fond) alebo sa vypočítajú

ako rozdielová veličina (napr. výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie) alebo sa určia iným spôsobom.

V prípade základného imania je potrebné upozorniť na ocenenie peňažných a nepeňažných vkladov do základného imania. Peňažné vklady sa oceňujú menovitou hodnotou a nepeňažné vklady sa oceňujú cenou podľa znaleckého posudku, ktorý určí hodnotu nepeňažného vkladu. Znalecký posudok musí obsahovať opis nepeňažného vkladu, spôsob jeho ocenenia a informácie o tom či jeho hodnota zodpovedá emisnému kurzu upísaných akcií splácaných týmto vkladom, alebo hodnote prevzatého záväzku na vklad do spoločnosti. V prípade ak nepeňažný vklad nedosiahol určenú výšku prevzatého záväzku na vklad v čase zápisu základného imania do obchodného registra, je spoločník, ktorý tento nepeňažný vklad poskytol, povinný doplatiť rozdiel v peniazoch.

Na ocenenie podielov na základom imaní v obchodnej spoločnosti, pre ktorú je účtovná jednotka materskou spoločnosťou, alebo v ktorej má podstatný vplyv, sa môže použiť aj osobitný spôsob ocenenia. Ide o ocenenie podielov na základom imaní **metódou vlastného imania** (Equity Method). Obchodná spoločnosť musí podiely na základnom imaní ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka oceniť tak, aby vyjadrovali aktuálnu trhovú hodnotu. Metóda vlastného imania je voliteľná metódy, pri ktorej sa musí obstarávacía cena, t. j. prvotné ocenenie ku dňu obstarania upraviť na hodnotu prislúchajúcu miere účasti účtovnej jednotky na vlastnom imaní spoločnosti, v ktorej má účtovná jednotka podiely na základnom imaní. Ak sa účtovná jednotka rozhodne použiť túto metódu oceňovania, musí ju použiť na ocenenie všetkých takýchto podielov. Ocenenie vypočítané metódou vlastného imania môže byť vyššie aj nižšie ako ocenenie pri obstaraní. Ak je podiel na vlastnom imaní, vypočítaný metódou vlastného imania, nulový alebo záporný, ocení sa nulou.

Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, alebo k inému dňu v priebehu účtovného obdobia sa musia vybrané zložky majetku a záväzkov preceňovať na reálnu hodnotu. Reálnou hodnotou sa podľa zákona o účtovníctve rozumie:

- trhovía cena,
- ocenenie kvalifikovaným odhadom alebo posudkom znalca v prípade, že trhovía cena nie je k dispozícii alebo nevyjadruje správne reálnu hodnotu,

- ocenenie ustanovené podľa osobitného predpisu.²

Rozdiely, ktoré vyplývajú z porovnania prvotného ocenenia vybraných zložiek majetku a záväzkov, a ich ocenenia reálnou hodnotou, predstavujú oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov. Do vlastného imania sa premietajú aj ďalšie oceňovacie rozdiely, a to oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín, t. j. z majetkovej účasti spoločnosti v inej obchodnej spoločnosti, a oceňovacie rozdiely z precenenia pri zlúčení, splynutí a rozdelení spoločnosti.

Od 1. januára 2009 sa na ocenenie položiek vlastného imania, rovnako ako na ocenenie ďalších zložiek majetku a záväzkov, používa mena euro, ale môže byť použitá aj cudzia mena. V prípade, ak sú majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene, musí ich účtovná jednotka prepočítať na eurá referenčným výmenným kurzom určeným a vyhláseným Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska:

- a) v deň predchádzajúci dňu uskutočnenia účtovného prípadu alebo v iný deň, ak to ustanovuje osobitný predpis,
- b) v deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.³

Na problematiku oceňovania významne nadväzujú tzv. **bilančné teórie**, ktoré sa zaoberajú bilanciami v účtovníctve. **Bilancia** je nástroj, ktorý poukazuje na rovnováhu alebo disproporciu medzi zdrojmi a potrebami v určitej sfére činnosti a za určité sledované obdobie, resp. k určitému dátumu.⁴ Bilanciu môžeme chápať v širšom slova zmysle, alebo v užšom slova zmysle. *V širšom slova zmysle* predstavuje bilancia porovnanie stavových, intervalových alebo tokových veličín na základe existujúcich vzájomných vzťahov.

- **Stavové veličiny** vyjadrujú stav k určitému presne stanovenému dátumu.
- **Intervalové veličiny** predstavujú sumy zistené narastajúcim spôsobom za určité vopred stanovené obdobie.
- **Tokové veličiny** predstavujú kvantitatívne vyjadrenie zmien za určité vopred stanovené obdobie.

---

² Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, § 27 ods. 2

³ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, § 24 ods. 2

⁴ Šlosárová, A. a kolektív: Analýza účtovnej závierky. Prvé vydanie, Bratislava 2006

V účtovníctve pod bilanciou v širšom slova zmysle rozumieme výkazy účtovnej závierky (súvaha, výkaz ziskov a strát, prehľad zmien vlastného imania a prehľad peňažných tokov), ale aj jednotlivé účty bežného účtovníctva. Z hľadiska vypovedacej schopnosti je možné ukazovatele účtovnej závierky členiť na:

- **stavové ukazovatele** – kvantifikujúce stav majetku a zdrojov majetku v súvahe ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- **intervalové ukazovatele** – vyjadrujúce sumy nákladov a výnosov, vykázaných vo výkaze ziskov a strát, zistené narastajúcim spôsobom od začiatku účtovného obdobia až do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- **tokové ukazovatele** – predstavujú kladné a záporné peňažné toky prezentované v prehľade peňažných tokov, uskutočnené počas účtovného obdobia.

V prehľade zmien vlastného imania sú porovnané prírastky a úbytky vo vlastnom imaní počas účtovného obdobia. Vlastné imanie ako súhrnný ukazovateľ je vykázaný ako stavový v súvahe a ako tokový v prehľade zmien vlastného imania.

V užšom slova zmysle bilanciou v účtovníctve rozumieme súvahu. V súčasnosti rozlišujeme niekoľko druhov bilančných teórií, napríklad:

- statickú,
- dynamickú,
- endynamickú,
- nominalistickú alebo
- organickú.

Statická funkcia sa prejavuje v súvahe a naopak dynamická vo výkaze ziskov a strát, prehľade peňažných tokov a v prehľade zmien vlastného imania. Prehľad zmien vlastného imania podrobnejšie rozoberá príčiny zmien stavov konkrétnych položiek vlastného imania vykázaných na strane pasív v súvahe na konci účtovného obdobia v porovnaní so stavom na začiatku účtovného obdobia.

Významnú úlohu v tejto oblasti zohráva aj tzv. **štvorbilančný systém účtovníctva**. Tento systém tvoria štyri časti, a to súvaha, výkaz ziskov a strát, prehľad peňažných tokov a prehľad zmien vlastného imania. Medzi jednotlivými bilanciami tohto systému sú

významné vzájomné vzťahy, ktoré sú založené na obsahovej previazanosti. V súvislosti s vlastným imaním sú najdôležitejšie vzťahy medzi:

- súvahou a prehľadom zmien vlastného imania,
- výkazom ziskov a strát a prehľadom zmien vlastného imania,
- prehľadom zmien vlastného imania a prehľadom peňažných tokov.

Vzťah medzi súvahou a prehľadom zmien vlastného imania

Prehľad zmien vlastného imania podrobne vysvetľuje príčiny zmien jednotlivých položiek vlastného imania, vykázaných na strane pasív v súvahe, na konci účtovného obdobia v porovnaní so stavom na začiatku účtovného obdobia.

Vzťah medzi výkazom ziskov a strát a prehľadom zmien vlastného imania

Ukazovateľ, výsledok hospodárenia, ktorý je vyčíslený vo výkaze ziskov a strát, je jedným z hlavných príčin zmien vo vlastnom imaní podniku, ktoré sú prezentované v prehľade zmien vo vlastnom imaní.

Vzťah medzi prehľadom zmien vlastného imania a prehľadom peňažných tokov

Niektoré peňažné toky zachytené v prehľade peňažných tokov môžu predstavovať významné zmeny vlastného imania, ktoré sú prezentované v prehľade zmien vo vlastnom imaní.

Inventarizácia

Vlastné imanie sa rovnako ako iné zložky majetku a záväzkov musí ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka inventarizovať. **Inventarizácia** je nástrojom zabezpečenia preukázateľnosti účtovníctva. Je prostriedkom kontroly vecnej správnosti vedenia účtovníctva. Inventarizáciu môžeme definovať ako činnosť, ktorou sa overuje či účtovný stav majetku, záväzkov a vlastného imania zodpovedá skutočnosti, t. j. či existuje, a či ocenenie majetku, záväzkov, vlastného imania, nákladov a výnosov v účtovnej závierke zodpovedá skutočnosti, t. j. posudzuje sa reálnosť ocenenia. V súvislosti s vlastným imaním sa porovnávajú stavy zachytené v účtovníctve na príslušných syntetických a analytických účtoch vlastného imania so skutočným stavom, ktorý je uvedený v príslušných dokladoch. Vykonáva sa tzv. dokladová inventúra a zistené skutočnosti tvoria osobitný inventúrny súpis. Príslušným dokladom môže byť spoločenská

zmluva, zakladateľská zmluva, zakladateľská listina, stanovy, výpisy z obchodného registra, zápisy z valného zhromaždenia akcionárov, spoločníkov a pod. V prípade ak účtovný stav nezodpovedá skutočnému stavu hovoríme o vzniku tzv. **inventarizačných rozdielov**. Inventarizačným rozdielom môže byť:

- manko – ak skutočný stav je menší ako účtovný,
- prebytok – ak skutočný stav je vyšší ako účtovný.

Pri každom inventarizačnom rozdiel je potrebné zistiť príčiny jeho vzniku. V súvislosti s vlastným imaním však nemôžu vzniknúť inventarizačné rozdiely, preto v prípade zistenia nezrovnalostí je potrebné zosúladiť účtovný stav so skutočnosťou.

Inventarizácia sa vykonáva vždy ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, a to riadna, mimoriadna alebo priebežná. Pri riadnej a mimoriadnej účtovnej závierke sa musia inventarizovať všetky položky majetku, záväzkov a vlastného imania. Pri priebežnej účtovnej závierke zákon o účtovníctve nevyžaduje inventarizáciu vlastného imania a majetku a záväzkov, ktorých ocenenie je stabilné, t.j. nevzniká pri nich riziko zníženia hodnoty alebo vznik straty.

Majetková podstata podniku a zachovanie kapitálu

Všetky podniky sa počas celej svojej existencie snažia zvyšovať svoje bohatstvo. Bohatstvo podniku rastie zvyšovaním jeho vlastného imania. Základným zdrojom zvyšovania vlastného imania je účtovný zisk. Od výšky vlastného imania sa odvíja aj veľkosť nárokov majiteľov podniku na majetok podniku. Pri tejto problematike rozlišujeme dve poňatia vlastného kapitálu a jeho zachovania.

1. finančné chápanie vlastného kapitálu, ktoré považuje vlastný kapitál za synonymum čistých aktív alebo vlastného imania. Pri tomto chápaní podnik dosahuje zisk len vtedy, ak suma čistých aktív na konci účtovného obdobia je vyššia ako suma na začiatku účtovného obdobia. Vklady a výbery vlastníkov sa neberú do úvahy. Finančné zachovanie vlastného kapitálu môže byť ocenené v menovitej hodnote alebo v jednotkách stálej kúpnej sily. Zmena vlastného imania v bežnom účtovnom období oproti predchádzajúcemu poukazuje na to, či podnik zachoval svoju majetkovú podstatu, zveličil ju alebo sa znížila. Ak vlastné imanie v bežnom účtovnom období sa

rovná vlastnému imaniu predchádzajúceho účtovného obdobia a zároveň sa čisté aktíva bežného účtovného obdobia rovnajú čistým aktívam predchádzajúceho účtovného obdobia bola zachovaná majetková podstata. Ak sa nerovnajú došlo k zveľadeniu resp. zníženiu majetkovej podstaty podniku.

Peňažná suma VI (čistých aktív) na konci obdobia *

-

Peňažná suma VI (čistých aktív) na začiatku obdobia

+ zisk

2. fyzické chápanie vlastného kapitálu, ktorým je produkčná schopnosť. Toto chápanie považuje vlastný kapitál za výrobnú kapacitu podniku. Zisk sa vytvára iba vtedy, ak produkčná schopnosť na konci obdobia prevyšuje produkčnú schopnosť na začiatku obdobia, pričom vklady a výbery vlastníkov sa neberú do úvahy. Táto koncepcia vyžaduje oceňovanie na báze obstarávacej ceny.

Produkčná schopnosť na konci obdobia *

-

Produkčná schopnosť na začiatku obdobia

+ zisk

* po vylúčení všetkých vkladov a výberov vlastníkami

Príklad:

Spoločnosť Axa, s. r. o. mala na začiatku účtovného obdobia aktíva aj pasíva vo výške 8 000 jednotiek. Celý majetok spoločnosti je financovaný z vlastných zdrojov. Spoločnosť v danom účtovnom období spotrebovala všetok majetok pri výrobe a predaji výrobkov. Spotreba bola zaúčtovaná na nákladových účtoch vo výške 8 000 jednotiek. Všetky výrobky, ktoré vyrobila boli dokončené a predané. Tržby z predaja výrobkov boli inkasované na bankový účet vo výške 10 000 jednotiek. Počas účtovného obdobia sa cena spotrebovaných aktív zvýšila o 200 jednotiek, t. j. ich reprodukčná cena je 8 200 jednotiek.

Finančné zachovanie kapitálu

Účty aktív			
ZS	8 000	1.	8 000
2.	10 000	KZ	10 000
Spolu	18 000	Spolu	18 000

Účty nákladov			
1.	8 000	KS	8 000
Spolu	8 000	Spolu	8 000

Účet ziskov a strát			
Náklady	8 000	Výnosy	10 000
Zisk	2 000		
Spolu	10 000	Spolu	10 000

Účty pasív			
KZ	8 000	ZS	8 000
Spolu	8 000	Spolu	8 000

Účty výnosov			
KS	10 000	2.	10 000
Spolu	10 000	Spolu	10 000

Konečný účet súvahový			
Aktíva	10 000	VI	8 000
		Zisk	2 000
Spolu	10 000	Spolu	10 000

Vlastné imanie sa za účtovné obdobie zvýšilo o 2 000 jednotiek a na konci účtovného obdobia dosahuje hodnotu 10 000 jednotiek (8 000 + 2 000). Tejto sume zodpovedá aj konečný zostatok na účtoch aktív, t. j. na bankovom účte. Zvýšenie vlastného imania o 2 000 jednotiek predstavuje prírastok majetkovej podstaty, t. j. zisk, ktorý môže podnik rozdeliť, pričom bude zachovaná menovitá hodnota vlastného imania, t. j. 8 000 jednotiek.

Fyzické zachovanie kapitálu

Účty aktív			
ZS	8 000	1.	8 200
Zvýšenie ceny	200	KZ	10 000
2.	10 000		
Spolu	18 000	Spolu	18 000

Účty nákladov			
1.	8 200	KS	8 200
Spolu	8 200	Spolu	8 200

Účet ziskov a strát			
Náklady	8 200	Výnosy	10 000
Zisk	1 800		
Spolu	10 000	Spolu	10 000

Rezervný fond z precenenia			
KZ	200	Zvýšenie ceny aktív	200
Spolu	200	Spolu	200

Účty pasív			
KZ	8 000	ZS	8 000
Spolu	8 000	Spolu	8 000

Účty výnosov			
KS	10 000	2.	10 000
Spolu	10 000	Spolu	10 000

Konečný účet súvahový			
Aktíva	10 000	VI	8 000
		Rezervný fond z precenenia	200
		Zisk	1 800
Spolu	10 000	Spolu	10 000

Zachovanie fyzického poňatia kapitálu si vyžaduje, aby bol majetok, t. j. aktíva ocenený v bežných (reprodukčných) cenách. V tomto prípade zvýšenie predstavuje 200 jednotiek a reprodukčná cena je 8 200 jednotiek (8 000 + 200). Zvýšenie hodnoty majetku sa odzrkadlí aj na účte Rezervný fond z precenenia. V dôsledkom tohto zvýšenia dochádza k zníženiu zisku z hodnoty 2 000 jednotiek na 1 800 jednotiek. Tento zisk môže podnik rozdeliť, pričom ostane zachovaná majetková podstata podniku ponímaná ako produkčná schopnosť.

Zmeny účtovných zásad, účtovných metód a chyby

Účtovná jednotka musí počas účtovného obdobia uplatňovať jednotné účtovné zásady a účtovné metódy. Avšak, v záujme zabezpečenia verného a pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, ak dôjde k zmene podmienok, mala by účtovná jednotka uskutočniť zmeny daných účtovných zásad a účtovných metód.

Ak dôjde k zmene niektorej z metód alebo zásad, musí túto zmenu uplatňovať vždy od prvého dňa účtovného obdobia v ktorom nastala. Z uvedeného vyplýva, že ak zmena nastala v priebehu účtovného obdobia, musí účtovná jednotka upraviť svoje účtovníctvo tak, ako keby používala novú účtovnú zásadu alebo novú účtovnú metódu od začiatku účtovného obdobia. O zmenách účtovných zásad a účtovných metód musí účtovná jednotka informovať v poznámkach účtovnej závierky zostavenej za účtovné obdobie, v ktorom začala používať nové účtovné metódy a účtovné zásady po prvýkrát.

Účtovné zásady môže účtovná jednotka meniť len v prípade ak jej to prikazuje zákon o účtovníctve. Naopak účtovné metódy môže účtovná jednotka zmeniť, ak to povoľuje právna úprava a ak je to v súlade s požiadavkou verného a pravdivého zobrazenia skutočností.

Rozdiely zo zmien použitých účtovných zásad a metód sa účtujú ako účtovné prípady toho účtovného obdobia, v ktorom sa nové účtovné zásady a metódy použili po prvýkrát. Účtujú sa k prvému dňu tohto účtovného obdobia s vplyvom na výsledok hospodárenia minulých rokov, a to podľa charakteru buď na účte 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov alebo 429 – Neuhradená strata minulých rokov. Súvzťažným účtom je príslušný účet majetku alebo záväzkov.

Pri kontrole správnosti účtovníctva môže účtovná jednotka odhaliť rôzne nesprávnosti. Zistené nezrovnalosti môžu byť dvojakého charakteru. Môže ísť buď:

- o chyby, alebo
- o nové skutočnosti týkajúce sa majetku a záväzkoch.

Chyby môžu byť spôsobené úmyselne alebo neúmyselne, a to v dôsledku matematických chýb, nesprávneho uplatňovania účtovných metód, prehliadnutí, alebo nesprávnym výkladom. Bez ohľadu na to, čo je dôvodom vzniku chyby, je potrebné posúdiť, či ide o významnú alebo nevýznamnú chybu. Jej významnosť závisí od výšky peňažných prostriedkov a charakteru položiek, ktoré boli vynechané alebo ocenené v nesprávnej výške. Chyby sa považujú za významné, ak vynechanie alebo nesprávne uvedenie položiek môže ovplyvniť úsudok alebo ekonomické rozhodovanie používateľov informácií z účtovnej závierky.

Opravy chýb sa účtujú ako účtovné prípady bežného účtovného obdobia. Pri oprave chýb je v prvom rade potrebné zistiť, či ide o chyby vzťahujúce sa na bežné účtovné obdobie alebo na niektoré z predchádzajúcich účtovných období. Tiež je potrebné zistiť, či chyba spôsobila neúplnosť účtovníctva alebo nesprávnosť účtovníctva. Neúplnosť znamená, že účtovný prípad sa v danom účtovnom období vôbec nezaúčtoval. Nesprávnosť zase vyjadruje, že účtovný prípad sa síce v danom účtovnom období zaúčtoval, ale s nesprávnou sumou, vyššou alebo nižšou. Chyby v účtovníctve môžu mať vplyv na súvahové položky, alebo môžu mať vplyv aj na náklady a výnosy a tým aj vplyv na výšku vyčísleného výsledku hospodárenia v príslušnom účtovnom období.

Ak sa chyby vzťahujú na bežné účtovné obdobie, oprava sa môže uskutočniť:

- úplným stornom pôvodného, nesprávneho zápisu a novým, správnym zápisom,
- čiastočným stornom,
- doplnkovým zápisom.

Ak sa chyby vzťahujú na minulé účtovné obdobia a ich oprava má vplyv len na súvahové účty, opravajú sa účtovnými zápismi na príslušných účtoch. Ak má oprava vplyv na náklady a výnosy, účtuje sa ako účtovný prípad daného účtovného obdobia, a to:

- ako oprava významných nákladov a významných výnosov na účet výsledku hospodárenia minulých rokov 428 alebo 429,

- ako oprava nevýznamných nákladov a výnosov na príslušných účtoch nákladov (účtová trieda 5 – Náklady) alebo výnosov (účtová trieda 6).

V prípade, že účtovná jednotka nemá vytvorené účty 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov resp. účet 429 – Neuhradená strata minulých rokov je potrebné ich vytvoriť.

Prehľad zmien účtovných zásad, metód, opravy chýb

	Opis		Účtovanie
Zmeny účtovných zásad	len ak to prikazuje zákon o účtovníctve		účtujú sa s vplyvom na výsledok hospodárenia minulých rokov (428, 429)
Zmeny účtovných metód	len ak existuje voliteľnosť postupov		účtujú sa s vplyvom na výsledok hospodárenia minulých rokov (428, 429)
Opravy chýb	Bežného účtovného obdobia		úplné storno pôvodného zápisu a nový zápis, čiastočné storno, doplnkový zápis
	Minulé účtovné obdobie	vplyv na súvahové položky	príslušné súvahové účty
		vplyv na náklady a výnosy	nevýznamné chyby
		významné chyby	s vplyvom na výsledok hospodárenia minulých rokov (428 alebo 429)

Zdroj: vlastná tvorba

Účtovné jednotky zostavujúce účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného vykazovania (IFRS), povinne vykazujú zmeny účtovných zásad, účtovných metód a opravy chýb ako samostatnú položku v rámci výkazu zmien vlastného imania. Naopak, podľa slovenskej právnej úpravy v prehľade zmien vlastného imania neexistuje samostatný riadok pre ich vykazanie. Vykazujú sa v rámci riadku nerozdelený zisk minulých rokov resp. neuhradená strata minulých rokov. Z uvedeného môžeme vyvodiť záver, že výkaz zmien vlastného imania, zostavený podľa IFRS, podrobnejšie a prehľadnejšie vyjadruje zmeny vplyvajúce na vlastné imanie účtovnej jednotky.

2. Cieľ práce

Účtovné jednotky môžu úspešne uskutočňovať svoju činnosť zameranú na dosahovanie zisku, len ak majú k dispozícii určitý majetok. Ten si môže obstarat' z rôznych zdrojov, vlastných alebo cudzích. Toto členenie vyjadruje spôsob akým a od koho si účtovná jednotka daný majetok obstarala. Najdôležitejším zdrojom financovania majetku účtovnej jednotky je vlastné imanie.

Hlavným cieľom diplomovej práce je priblížiť čitateľom komplexnú problematiku týkajúcu sa vlastného imania, jeho oceňovania, účtovania a vykazovania v účtovnej závierke podľa slovenskej právnej úpravy. Problematika vlastného imania je značne rozsiahla vzhľadom na rôzne formy podnikania. V diplomovej práci sa preto venujeme spoločnosti s ručením obmedzeným, akciovej spoločnosti a družstvu.

V nadväznosti na hlavný cieľ sme si stanovili čiastkové ciele, ktoré ho pomáhajú naplniť:

- vymedzenie pojmu vlastné imanie z pohľadu národnej právnej úpravy,
- klasifikácia jednotlivých zložiek vlastného imania podľa národnej právnej úpravy,
- charakteristika špecifik vlastného imania v jednotlivých typoch obchodných spoločností,
- vymedzenie obsahu jednotlivých zložiek vlastného imania podľa obchodných spoločností,
- účtovné zobrazenie jednotlivých zložiek vlastného imania a ich zmien v jednotlivých obchodných spoločnostiach.

Problematiku vlastného imania je možné najlepšie vysvetliť na príklade akciovej spoločnosti, preto sme sa rozhodli zaradiť tento príklad na záver práce.

3. Metodika práce a metódy skúmania

Metodika práce a metódy skúmania vychádzajú zo stanovených cieľov diplomovej práce. Metodika diplomovej práce pozostáva z rešerše literatúry a následnej selekcie a zberu odborných materiálov, ktoré boli využívané na analyzovanie a spracovanie. Za najdôležitejšie zdroje pokladáme odbornú literatúru, ako knihy, učebnice, ale aj aktuálne platné právne predpisy a odborné články vo vedeckých časopisoch. Všetky zdroje využité v diplomovej práci sú uvedené v zozname použitej literatúry.

Pri spracovávaní diplomovej práce sme postupovali podľa systémového prístupu, rozčlenením hlavného cieľa na čiastkové (parciálne) ciele a ich následné riešenie. Pri rozbere poznatkov z teórie, pomocou ktorých analyzujeme obsahovú náplň jednotlivých odborných pojmov, využívame metódy komparácie, abstrakciu a metódu analýzy, ktorá môže byť kauzálna, vzťahová alebo klasifikačná. Na vyvodzovanie konkrétnych záverov využívame metódu syntézy.

V diplomovej práci sme využili nasledovné všeobecné metódy:

- a) **Systémová analýza** – empiricko–intuitívne skúmanie základných vlastností a cieľov existujúcich systémov v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Je založená na dekompozícii jednotlivých prvkov, ktoré analyzujeme a porovnáваме.
- b) **Systémová syntéza** – spracovanie získaných parciálnych výsledkov do uceleného celku v záujme komplexného náhľadu na analyzované skutočnosti.
- c) **Metóda komparácie** – umožňuje vyvodenie konkrétnych záverov na základe porovnávania rôznych analýz skúmaných problémov.
- d) **Indukcia** – zovšeobecňovanie jednotlivých skutočností a javovo vyplývajúcich zo skúmanej problematiky aplikovaním rôznych postupov od jednotlivého k všeobecnému.
- e) **Dedukcia** – umožňuje pohľad od všeobecných záverov vyvodených z poznania celého systému, ku konkrétnym faktom na základe skúmania jednotlivých prvkov systému.

V nadväznosti na stanovenie hlavného cieľa diplomovej práce a stanovenia čiastkových cieľov môžeme pristúpiť k ďalšej kapitole, a to charakteristika vlastného imania a jeho účtovné zobrazenie.

4. Výsledky práce

4.1 Charakteristika vlastného imania

Na to, aby podnikateľský subjekt mohol vykonávať svoju činnosť, potrebuje mať nejaký majetok. Podnikateľské subjekty získavajú prostriedky na financovanie svojho majetku z rôznych zdrojov. Tieto zdroje členíme na dve skupiny, a to vlastné zdroje a cudzie zdroje. Členenie zdrojov na vlastné a cudzie vyjadruje akým spôsobom a od koho podnik obstaral majetok potrebný na jeho činnosť, teda v akej výške je majetok krytý vlastnými zdrojmi a v akej výške cudzími zdrojmi. Vlastné zdroje financovania môžeme ďalej členiť na externé a interné.

Externé vlastné zdroje sa získavajú:

- ďalšími vkladmi do imania majiteľmi podniku,
- bezodplatným nadobudnutím dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku od spoločníkov alebo členov,
- inou formou, napr. ako emisné ážio, oceňovací rozdiel z precenenia majetku a záväzkov a pod.

Interné vlastné zdroje sú vytvorené vlastnou činnosťou podniku. Podnikateľský subjekt počas svojej existencie dosahuje buď zisk a vtedy sa vlastné imanie zvyšuje, alebo dosahuje stratu a dochádza k zníženiu vlastného imania.

V účtovníctve podnikateľskej účtovnej jednotky sa pod vlastnými zdrojmi rozumie vlastné imanie. Z právneho hľadiska predstavuje vlastné imanie ocenené nároky majiteľov podniku na majetok podniku. Z pohľadu účtovníctva je vlastné imanie definované len nepriamo, a to ako rozdiel majetku a záväzkov podniku. Vlastné imanie je súhrnné označenie pre vlastné zdroje, ktoré sa vykazujú v súvahe. Zahŕňa základné imanie, kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení. Vlastné imanie a kapitálové fondy sú zložkami externých vlastných zdrojov krytia majetku a fondy tvorené zo zisku, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení sú zložkami interných vlastných zdrojov krytia majetku.

Jednotlivé zložky vlastného imania sa určujú v peňažnom vyjadrení, t. j. oceňujú sa, buď na základe právnych dokumentov akými sú spoločenská zmluva, zakladateľská zmluva, alebo zakladateľská listina, prípadne stanov. Niektoré z nich sa vypočítajú ako

rozdielová veličina, ako je to napríklad pri výsledku hospodárenia za účtovné obdobie, alebo sa určia iným spôsobom.

Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sa vlastné imanie povinne overuje inventarizáciou. Skutočný stav sa zisťuje dokladovou inventúrou a porovnáva sa s údajmi uvedenými v príslušných dokumentoch. Prípadné nezrovnalosti sa musia odstrániť pred zostavením účtovnej závierky. V súvislosti s vlastným imaním sa inventarizačné rozdiely neúčtujú.

4.1.1 Základné imanie

Základné imanie predstavuje jeden z hlavných vlastných zdrojov krytia majetku spoločnosti. Tvorí súčasť vlastného imania spoločnosti a je tiež významným ukazovateľom prosperity alebo úpadku spoločnosti. Základné imanie je peňažné vyjadrenie súhrnu peňažných a nepeňažných vkladov všetkých spoločníkov do spoločnosti. Jeho výška sa zapisuje do obchodného registra, rovnako ako aj jeho zmeny. Povinne tvoria základné imanie len kapitálové obchodné spoločnosti, spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť, ktorým táto povinnosť vyplýva priamo zo zákona. Špecifickým podnikateľským subjektom, ktorý má povinnosť tvoriť základné imanie, je družstvo.

V spoločnosti s ručením obmedzeným výšku základného imania tvoria vklady spoločníkov vo vopred stanovenej výške. Zákonom stanovená minimálna výška základného imania je 5 000 € a minimálna výška vkladu jedného spoločníka je 750 €. O zvýšení alebo znížení základného imania rozhoduje valné zhromaždenie spoločníkov, ktoré je najvyšším orgánom spoločnosti. Pri rozhodovaní o zvýšení alebo znížení základného imania spoločnosti je potrebný aspoň dvojtretinový súhlas všetkých spoločníkov.

Zvýšiť základné imanie spoločnosti je možné viacerými spôsobmi:

- novými peňažnými vkladmi,
- novými nepeňažnými vkladmi,
- z nerozdeleného zisku spoločnosti alebo z fondov vytvorených zo zisku, ktorých použitie nie je zákonom ustanovené, alebo z iných vlastných zdrojov spoločnosti.

Pri zvýšení základného imania prostredníctvom nových peňažných vkladov, musia byť doterajšie peňažné vklady spoločníkov úplne splatené. V prípade, že valné zhromaždenie rozhodne o zvýšení základného imania nepeňažnými vkladmi, nie je potrebné aby boli

doterajšie peňažné vklady spoločníkov úplne splatené. Valné zhromaždenie schvaľuje nepeňažné vklady a rozhoduje o výške peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započíta do vkladu spoločníka. Pri znižovaní nesmie základné imanie a ani vklad spoločníka klesnúť pod minimálnu hranicu stanovenú zákonom.

Akciová spoločnosť je spoločnosťou, ktorej základné imanie je tvorené určitým počtom akcií s rôznou menovitou hodnotou. Súčet menovitých hodnôt všetkých akcií tvorí celkovú hodnotu základného imania. Akcia je cenný papier, ktorý reprezentuje práva akcionára, ako spoločníka, podieľať sa na riadení spoločnosti, na jej zisku a na likvidačnom zostatku, ktorý vzniká pri zrušení spoločnosti s likvidáciou. Obchodný zákonník určuje minimálnu výšku základného imania akciovej spoločnosti, a to vo výške 25 000 €. O zvýšení alebo znížení základného imania akciovej spoločnosti rozhoduje valné zhromaždenie akcionárov, ktoré predstavuje najvyšší orgán spoločnosti. Na schválenie zmeny základného imania je potrebná minimálne dvojtretinová väčšina hlasov prítomných akcionárov, pokiaľ stanovy neurčujú inak. V prípade, že bolo vydaných viacero druhov akcií, je potrebná dvojtretinová väčšina hlasov prítomných akcionárov pri všetkých druhoch akcií. O tomto rozhodnutí sa musí vyhotoviť notárska zápisnica.

Akciová spoločnosť môže zvýšiť svoje základné imanie viacerými spôsobmi, a to:

- zvýšenie základného imania upísaním nových akcií,
- podmienené zvýšenie základného imania,
- zvýšenie základného imania z majetku spoločnosti,
- kombinované zvýšenie základného imania,
- zvýšenie základného imania predstavenstvom.

Pri zvyšovaní základného imania upísaním nových akcií má akciová spoločnosť možnosť upisovať nové akcie dvoma spôsobmi, a to buď na základe verejnej výzvy na upísanie nových akcií, alebo bez verejnej výzvy na upísanie akcií. Na základe verejnej výzvy na upísanie akcií nie je možné upisovať akcie prostredníctvom nepeňažných vkladov. Pri upisovaní akcií na základe verejnej výzvy na upísanie akcií je upisovateľ povinný splatiť určitú čiastku menovitej hodnoty ním upísaných akcií do termínu, ktorý stanoví valné zhromaždenie. Obchodný zákonník stanovuje minimálnu hranicu tejto čiastky na 30% menovitej hodnoty akcií, ktoré upisovateľ upísal. Pri zvyšovaní základného imania upisovaním nových akcií bez verejnej výzvy na upísanie akcií, je možné upisovať akcie aj prostredníctvom peňažných aj nepeňažných vkladov.

Podstatou podmieneného zvýšenia základného imania v akciovej spoločnosti je vydanie prioritných dlhopisov alebo vymeniteľných dlhopisov. Dlhopis je dlhový cenný

papier, s ktorým je spojená povinnosť emitenta splatiť majiteľovi dlhopisu, v stanovenej lehote, nie len menovitú hodnotu dlhopisu, ale tiež výnosy, resp. úroky z neho. Tieto úroky sa vyplácajú pravidelne do konca splatnosti dlhopisu. Podľa Obchodného zákonníka nesmie výška podmieneného zvýšenia základného imania presiahnuť polovicu základného imania, ktorým spoločnosť disponuje v čase, keď valné zhromaždenie prijalo rozhodnutie o podmienenom zvýšení základného imania. Ak si chce majiteľ vymeniteľného dlhopisu uplatniť svoje právo a vymeniť tento dlhopis za akcie spoločnosti, môže tak urobiť až po splatení emisného kurzu tohto dlhopisu.

Akciová spoločnosť môže zvyšovať svoje základné imanie aj z majetku spoločnosti:

- z nerozdeleného zisku spoločnosti,
- z fondov tvorených zo zisku, ktorých použitie nie je zákonom určené,
- alebo z iných vlastných zdrojov spoločnosti, ktoré boli vykázané v jej individuálnej účtovnej závierke ako súčasť vlastného imania spoločnosti.

Takýmto spôsobom je možné zvýšiť základné imanie iba na základe schválenej účtovnej závierky, ktorá bola overená audítorom, a to bez výhrad, a ktorá je zostavená z údajov, ktoré nie sú staršie ako 6 mesiacov odo dňa konania valného zhromaždenia.

K zvýšeniu základného imania môže dôjsť dvoma spôsobmi, a to:

- zvýšením menovitej hodnoty doteraz vydaných akcií,
- vydaním nových akcií.

Zvýšenie menovitej hodnoty doterajších listinných akcií sa uskutočňuje, buď vyznačením vyššej menovitej hodnoty na plášti akcie, alebo výmenou za nové akcie s vyššou menovitou hodnotou. V prípade zaknihovaných akcií je zvýšenie ich doterajšej menovitej hodnoty jednoduchšie, vykoná sa zápis v registri cenných papierov o zvýšení ich menovitej hodnoty. Pri vydaní nových akcií sa tieto akcie bezplatne rozdelia medzi akcionárov podľa ich podielu na doterajšom základnom imaní.

Podstatou kombinovaného zvyšovania základného imania je, že akciová spoločnosť sa môže rozhodnúť, že pri zvyšovaní základného imania upisovaním nových akcií bude kryť časť emisného kurzu upisovaných akcií z nerozdeleného zisku alebo z fondov tvorených zo zisku, ktorých účel nie je zákonom stanovený, alebo z iných vlastných zdrojov vykazaných v účtovnej závierke vo vlastnom imaní. Pri tomto spôsobe je vylúčené zvyšovanie základného imania nepeňažnými vkladmi. Zvyšnú časť emisného kurzu upísaných akcií splácajú upisovatelia akcií za rovnakých podmienok, ako je tomu pri zvyšovaní základného imania upísaním nových akcií.

Posledným spôsobom zvyšovania základného imania v akciovej spoločnosti je zvýšenie predstavenstvom. Predstavenstvo spoločnosti môže byť poverené stanovami alebo valným zhromaždením rozhodovať o zvýšení základného imania do určitej výšky. Toto poverenie je možné udeliť najviac na dobu piatich rokov, prípadne ho môže valné zhromaždenie aj predĺžiť, najviac však o päť rokov. Rozhodnutie valného zhromaždenia poveriť predstavenstvo zvyšovaním základného imania sa zapisuje do obchodného registra, spolu so schválenou výškou, akú môže maximálne základné imanie dosahovať. Predstavenstvo môže zvyšovať základné imanie aj viackrát, ale len do výšky schválenej valným zhromaždením a zapísanej v obchodnom registri.

Rovnako ako o zvýšení základného imania, tak aj o znížení základného imania rozhoduje, na návrh predstavenstva, valné zhromaždenie, a to dvojtretinovou väčšinou hlasov prítomných akcionárov. Ak akciová spoločnosť vydala viacero druhov akcií, musí byť dvojtretinová väčšina hlasov prítomných akcionárov každého druhu akcií. Zákon stanovuje, že základné imanie nemožno znížiť pod jeho minimálnu výšku.

Zníženie základného imania môžeme uskutočniť dvoma spôsobmi, a to:

- znížením menovitej hodnoty doterajších akcií,
- vzatím z obehu určitého počtu akcií.

V prípade akcií v listinnej podobe sa môže zníženie ich menovitej hodnoty uskutočniť dvojako. Po prvé, akcie sa vymenia za akcie s nižšou menovitou hodnotou, alebo po druhé, na plášti akcie sa vyznačí jej nižšia menovitá hodnota. U akcií v zaknihovanej podobe je zníženie ich menovitej hodnoty jednoduchšie. V evidencii cenných papierov sa vykoná zápis o znížení menovitej hodnoty týchto akcií. Ak sa spoločnosť rozhodne znížiť základné imanie vzatím určitého počtu akcií z obehu, musí určiť, ktoré akcie budú z obehu stiahnuté. Takýmto spôsobom získané zdroje sa môžu využiť napr. na úhradu straty, ktorú účtovná jednotka vykázala v účtovníctve, alebo na vyplatenie vkladu akcionára.

Obchodný zákonník definuje **družstvo**⁵ ako spoločenstvo neuzavretého počtu osôb založené za účelom podnikania alebo zabezpečovania hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb svojich členov. Základné imanie družstva je tvorené z členských vkladov jeho členov. Zákon stanovuje minimálnu výšku základného imania družstva na 1 250 €. O zvýšení alebo znížení základného imania v družstve rozhoduje predstavenstvo na základe stanov alebo rozhodnutím členskej schôdze. Predstavenstvo môže rozhodnúť o zvýšení základného imania do určitej výšky, a to buď z čistého zisku, alebo z iných vlastných zdrojov, ktoré nie sú účelovo viazané v nedeliteľnom fonde alebo v iných

---

⁵ Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 221 ods. 1

fondoch družstva. Na zvýšení základného imania sa podieľajú jeho členovia podľa výšky ich doterajších vkladov, ak stanovy neurčujú inak.

4.1.2 Kapitálové fondy

Kapitálové fondy sú vlastným zdrojom krytia majetku a plynú do účtovnej jednotky z externého prostredia. Tvoria sa vo forme emisného ážia, oceňovacích rozdielov, vkladov spoločníkov do rezervného fondu, resp. nedeliteľného fondu pri vzniku spoločnosti, resp. družstva, alebo z darov spoločníkov alebo členov.

V spoločnosti s ručením obmedzeným sa môžeme stretnúť s kapitálovými fondmi v podobe rezervného fondu tvoreného z vkladov spoločníkov pri vzniku spoločnosti, ostatných kapitálových fondov tvorených z darov spoločníkov do spoločnosti a v podobe oceňovacích rozdielov.

Rezervný fond si obchodné spoločnosti tvoria na krytie straty, alebo na prekonanie nepriaznivej situácie spôsobenej zlým hospodárením spoločnosti. Spoločnosť s ručením obmedzeným nemusí vytvárať rezervný fond ihneď pri svojom vzniku. Ak sa však rozhodne ho tvoriť, musí to byť najviac do výšky 5 % zo základného imania. Ak sa rezervný fond vytvorí ihneď, pri vzniku spoločnosti, hovoríme že ide o rezervný fond tvorený z kapitálových vkladov. Vklady spoločníkov do rezervného fondu, pri vzniku spoločnosti, predstavujú vklady nad rámec upísaných vkladov.

Ostatnými kapitálovými fondmi sú peňažné i nepeňažné vklady, určené na zvýšenie vlastného imania. Takýmito vkladmi môže byť bezodplatne nadobudnutý dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok, resp. dary od spoločníkov alebo členov.

Oceňovacie rozdiely vznikajú pri precenení majetku a záväzkov. Vznikajú v súlade so zákonom o účtovníctve a postupmi účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Oceňovacie rozdiely súvisia predovšetkým s oceňovaním vybraných druhov majetku a záväzkov reálnou hodnotou. Reálnou hodnotou⁶ je

- a) trhovú cenu,
- b) ocenenie kvalifikovaným odhadom alebo posudkom znalca v prípade, že trhovú cenu nie je k dispozícii alebo nevyjadruje správne reálnu hodnotu,
- c) ocenenie ustanovené podľa osobitného predpisu.

---

⁶ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, § 27 ods. 2

Reálnou hodnotou sa majetok a záväzky oceňujú ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka alebo k inému dňu v priebehu účtovného obdobia, ak to vyžaduje osobitný predpis. Reálnou hodnotou sa oceňujú⁷:

- a) majetok a záväzky nadobudnuté vkladom alebo kúpou podniku alebo jeho časti a majetok a záväzky nadobudnuté zámenou,
- b) cenné papiere v majetku fondu a cenné papiere určené na obchodovanie a cenné papiere určené na predaj u obchodníkov s cennými papiermi,
- c) komodity, s ktorými sa obchoduje na verejnom trhu, ktoré účtovná jednotka sama nevyrobila a nadobudla ich na účel ich ďalšieho predaja na verejnom trhu,
- d) drahé kovy v majetku fondu.

Porovnaním prvotného ocenenia majetku a záväzkov, t. j. ocenenia ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu, s nasledujúcim ocenením, t. j. ocenením ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, alebo k inému dňu v priebehu účtovného obdobia, ak to vyžaduje osobitný predpis, vznikajú rozdiely, ktoré predstavujú zmenu reálnej hodnoty, t.j. vznikajú oceňovacie rozdiely.

V akciovej spoločnosti sa môžeme stretnúť s kapitálovými fondmi v podobe emisného ážia, rezervného fondu tvoreného z kapitálových vkladov, oceňovacích rozdielov a ostatných kapitálových fondov.

Emisné ážio vzniká ako rozdiel medzi vyšším emisným kurzom a nižšou menovitou hodnotou akcie. Emisný kurz akcie je cena, za ktorú sa nové akcie predávajú na primárnom trhu. Táto cena by nemala byť nižšia ako je menovitá hodnota akcií. Emisné ážio predstavuje hodnotu prevyšujúcu menovitou hodnotu akcie. Emisné ážio nezvyšuje základný vklad akcionára do spoločnosti, ale považuje sa za ďalší vklad. Emisné ážio vzniká aj v spoločnosti s ručením obmedzeným, a to v prípade, ak je emisný kurz vkladu vyšší, ako jej jeho menovitá hodnota. Emisné ážio vzniká pri založení novej akciovej spoločnosti alebo pri upísaní nových akcií. Opakom emisného ážia je emisné disážio, ktoré vzniká vtedy, ak sú novo upisované akcie predávané za nižšiu hodnotu ako je ich menovitá hodnota.

Akciová spoločnosť má povinnosť pri svojom vzniku tvoriť rezervný fond, tzv. rezervný fond z kapitálových vkladov, a to vo výške najmenej 10 % zo základného imania.

Oceňovacie rozdiely a kapitálové vklady sú obdobné ako pri spoločnosti s ručením obmedzeným.

---

⁷ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, § 25 ods. 1 písmeno e)

V **družstve** sa môžeme stretnúť s kapitálovými fondmi v podobe nedeliteľného fondu, oceňovacích rozdielov a ostatných kapitálových fondov.

V družstve, funkciu rezervného fondu, plní tzv. nedeliteľný fond. Družstvo je povinné vytvárať nedeliteľný fond ihneď pri svojom vzniku, a to najmenej vo výške 10 % zapísaného základného imania. Vtedy hovoríme o tzv. nedeliteľnom fonde z kapitálových vkladov. Nedeliteľný fond sa nesmie počas trvania družstva použiť na rozdelenie medzi členov. Môže sa použiť na hospodárske účely určené stanovami, na prekonanie nepriaznivého priebehu hospodárenia družstva alebo na krytie straty družstva. O jeho použití rozhoduje predstavenstvo družstva.

Oceňovacie rozdiely a ostatné kapitálové fondy sú obdobné ako u predchádzajúcich dvoch formách spoločností.

4.1.3 Fondy tvorené zo zisku

Účtovná jednotka, zo svojho účtovného zisku, t. j. čistého zisku za účtovné obdobie po zdanení, vytvára dva druhy fondov:

- zákonné fondy, ktoré tvorí povinne podľa zákona,
- fondy, ktoré tvorí na základe vlastného rozhodnutia.

Medzi zákonné fondy patrí zákonný rezervný fond. Tento fond, ako sme si už vyššie uviedli, tvoria povinne len kapitálové spoločnosti, spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť.

Spoločnosť s ručením obmedzeným má možnosť si vybrať, či ho bude tvoriť už pri vzniku, alebo nie. Ak zákonný rezervný fond spoločnosť nevytvorí pri svojom vzniku, musí ho vytvoriť z čistého zisku vykázaného v riadnej účtovnej závierke za rok, v ktorom sa zisk po prvýkrát vytvorí. Tvorí ho vo výške najmenej 5 % z čistého zisku, ale nie však viac ako 10 % základného imania. Každoročne tento fond dopĺňa vo výške 5 % z čistého zisku vyčísleného v ročnej účtovnej závierke, a to až do doby, kým nedosiahne výšku určenú v spoločenskej zmluve alebo v stanovách spoločnosti, najmenej však do výšky 10 % základného imania.

Akciová spoločnosť má povinnosť vytvárať zákonný rezervný fond už pri svojom vzniku. Každoročne ho dopĺňa o sumu určenú v stanovách, najmenej však vo výške 10 %

čistého zisku vyčísleného v riadnej účtovnej závierke, a to až do doby kým nedosiahne výšku určenú v stanovách spoločnosti, najmenej však do výšky 20 % základného imania.

V družstve funkciu rezervného fondu plní tzv. nedeliteľný fond. Ten družstvo tvorí povinne už pri svojom vzniku. Každoročne ho dopĺňa najmenej o 10 % ročného čistého zisku, a to až do doby kým nedosiahne sumu rovnajúcu sa polovici zapísaného základného imania družstva.

Na základe vlastného rozhodnutia účtovná jednotka tvorí tzv. štatutárne fondy a ostatné fondy tvorené zo zisku.

Štatutárne fondy sú fondy, ktoré sa tvoria na základe rozhodnutia štatutárneho orgánu. V spoločnosti s ručením obmedzeným je štatutárnym orgánom jeden alebo viacerí konatelia a v akciovej spoločnosti je to predstavenstvo. Právomoc štatutárneho orgánu, rozhodovať o tvorbe štatutárnych fondov musí byť uvedená v stanovách spoločnosti, alebo v spoločenskej zmluve, zakladateľskej zmluve či zakladateľskej listine. Účtovné jednotky si tvoria štatutárne fondy napríklad na odmeny, rozvoj a pod.

Ostatnými fondmi tvorenými zo zisku sú všetky účelovo viazané fondy. Účtovná jednotka si môže vytvoriť zo zisku napríklad sociálny fond tvorený nad rámec zákona o sociálnom fonde, alebo investičný fond na obstaranie dlhodobého majetku a pod.

4.1.4 Výsledok hospodárenia

Výsledok hospodárenia je dôležitým finančným ukazovateľom, dôležitým faktorom pri ekonomických rozhodnutiach investorov, či už súčasných alebo potenciálnych. Vyjadruje úspešnosť a efektívnosť podnikateľskej činnosti. Je základným zdrojom informácií a meradlom finančnej výnosnosti činnosti účtovnej jednotky. Výsledok hospodárenia ⁸predstavuje ocenený výsledný efekt činnosti účtovnej jednotky dosiahnutý v účtovnom období. Zisťuje sa ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Výsledok hospodárenia môže mať dvojaký charakter, a to:

- zisk
- strata

---

⁸ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, §2 ods. 4 písmeno h)

Pri zisťovaní výsledku hospodárenia môžeme vychádzať z dvoch rozdielnych prístupov:

- a) z rozdielu nákladov a výnosov, t. j. na báze akruálnosti,
- b) z rozdielu peňažných príjmov z podnikateľskej činnosti a výdavkov vynaložených na podnikateľskú činnosť, t. j. na báze peňažných tokov.

Pri zisťovaní výsledku hospodárenia na báze akruálnosti sa vychádza z rozdielu výnosov a nákladov. Nezáleží na tom, či majú výnosy formu peňažných príjmov, a či náklady predstavujú súčasne peňažné výdavky alebo nie. Výsledok hospodárenia sa odvodzuje z celkového zvýšenia, resp. zníženia peňažného i nepeňažného majetku, nielen z prírastku resp. úbytku peňažných prostriedkov. Keď sú výnosy vyššie ako náklady, vzniká zisk, v opačnom prípade vzniká strata. Tento prístup poskytuje komplexnejší obraz o výsledkoch účtovnej jednotky, pretože zohľadňuje všetky transakcie, ktoré sa týkajú výnosov a nákladov. Nevýhodou je, že výsledok hospodárenia zistený na báze akruálnosti, neposkytuje informácie o schopnosti účtovnej jednotky získať peňažné prostriedky na splácanie jej záväzkov. Toto je možné zistiť využitím metódy na báze peňažných tokov. Aj napriek tomu, metóda na báze akruálnosti je v praxi všeobecne preferovanejšia.

Pri zisťovaní výsledku hospodárenia na báze peňažných tokov sa vychádza z transakcií, pri ktorých sa uskutočnila súčasne s výnosmi resp. nákladmi aj zmena v peňažných prostriedkoch. Pri tomto prístupe vzniká zisk vtedy, keď príjmy preyšujú výdavky. V prípade, že sú príjmy nižšie ako výdavky vzniká strata. Tento prístup neposkytuje komplexný obraz o výsledkoch účtovnej jednotky, pretože ignoruje aktíva zvyšujúce resp. znižujúce nepeňažné aktíva.

Rozdelenie zisku resp. usporiadanie straty prebieha podľa ustanovení Obchodného zákonníka, podľa vnútroorganizačných ustanovení a podľa rozhodnutia oprávneného orgánu. V spoločnosti s ručením obmedzením je to valné zhromaždenie spoločníkov, v akciovej spoločnosti zase valné zhromaždenie akcionárov. V družstve o rozdelení účtovného zisku, resp. usporiadaní účtovnej straty rozhoduje členská schôdza v súlade so stanovami družstva. Ak v účtovnej jednotke ešte nie je vytvorený rezervný fond, resp. nedeliteľný fond, v zákonom stanovenej minimálnej výške, musí sa najskôr uskutočniť prídel do tohto fondu. Zvyšná časť účtovného zisku sa môže použiť na tvorbu štatutárnych fondov a ostatných fondov, na tvorbu sociálneho fondu, na vyplatenie podielov akcionárov na zisku spoločnosti, tzv. dividendy, na výplatu podielov členov predstavenstva alebo členov dozornej rady na zisku, tzv. tantiémy, na vyplatenie podielov na zisku spoločníkov, na zvýšenie základného imania a pod. Ak v predchádzajúcom účtovnom období účtovná jednotka dosiahla výsledok hospodárenia stratu, resp. má neuhradenú stratu minulých

rokov, môže túto stratu alebo jej časť uhradiť z účtovného zisku. Nerozdelená časť účtovného zisku sa prevedie ako nerozdelený zisk do ďalšieho účtovného obdobia. Účtovnú stratu môže účtovná jednotka usporiadať napríklad zo zákonného rezervného fondu resp. nedeliteľného fondu, zo štatutárnych alebo ostatných fondov, z nerozdeleného zisku minulých rokov, znížením základného imania, alebo ju rozdelí medzi spoločníkov a členov. Neusporiadaná časť straty sa prevedie ako neusporiadaná strata do ďalšieho účtovného obdobia.

4.2. Účtovné zobrazenie vlastného imania

O vlastnom imaní, ako o vlastnom zdroji majetku, sa podľa platnej rámcovej účtovej osnovy pre podnikateľov účtuje na účtoch účtovej triedy 4 – Kapitálové účty a dlhodobé záväzky. V účtovnej jednotke účtujúcej v sústave podvojného účtovníctva, sa vlastné imanie účtuje v závislosti od právnej formy podnikania. Rozlišujeme:

- Právnické osoby (obchodné spoločnosti, družstvá, štátne podniky),
- Fyzické osoby – podnikateľov.

Podnikateľské subjekty, ktoré sú právnickými osobami, účtujú o vlastnom imaní na príslušných účtoch účtovných skupín:

41 – Základné imanie a kapitálové fondy,

42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia,

43 – Výsledok hospodárenia.

Fyzická osoba – podnikateľ, účtujúca v sústave podvojného účtovníctva, používa účty účtovných skupiny 43 – Výsledok hospodárenia a 49 – Fyzická osoba – podnikateľ.

Okrem syntetických účtov je v oblasti vlastného imania dôležitá aj analytická evidencia vedená buď formou analytických účtov alebo inou formou.

4.2.1 Základné imanie

Základné imanie predstavuje súhrn peňažných prostriedkov a peniazmi ocenených hodnôt vložených do podnikania spoločníkmi, členmi alebo zakladateľmi. V systéme podvojného účtovníctva sa o ňom účtuje na účtoch účtovej skupiny 41 – Základné imanie a kapitálové fondy, a to:

411 – Základné imanie,

419 – Zmeny základného imania.

Na účte 411 – Základné imanie sa účtuje o základnom imaní zapísanom v obchodnom registri, a to ku dňu zápisu do obchodného registra a na základe výpisu z obchodného registra. K tomuto účtu sa musia viesť analytické účty, na ktorých sa sledujú osobitné informácie o:

- základnom imaní vytvorenom vkladmi,
- základnom imaní vytvorenom priamo alebo prídelmi zo zisku,
- základnom imaní jednotlivých akcionárov, ktorí vložili vklad, alebo im bol vklad zvýšený zo zisku.

V družstve sa navyše vyžaduje aj členenie na základné imanie zapisované a nezapisované do obchodného registra.

Na účte 419 – Zmeny základného imania sa účtuje o zmenách základného imania, ktoré sa uskutočnili pred zápisom do obchodného registra. Zvýšenie základného imania sa účtuje v prospech tohto účtu a zníženie základného imania na ľarchu účtu. K tomuto účtu sa analytické účty vedú podľa jednotlivých spoločníkov, členov alebo zakladateľov.

Základné imanie **akciovej spoločnosti** je tvorené všetkými akciami, ktoré boli spoločnosťou emitované pri jej založení. Súčet menovitých hodnôt týchto akcií sa rovná výške základného imania. Počas svojej existencie môže akciová spoločnosť zvyšovať alebo znižovať svoje základné imanie. O jeho zvýšení alebo znížení rozhodne valné zhromaždenie akcionárov na návrh predstavenstva. Ak sa zmení výška základného imania, musí sa táto zmena zapísať do obchodného registra.

Pri vzniku akciovej spoločnosti sa základné imanie účtuje v prospech účtu 411 – Základné imanie. Súvzťažný zápis sa účtuje na ľarchu účtu 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie.

Pri zvyšovaní základného imania upísaním nových akcií, v prípade, že toto zvýšenie ešte nie je zapísané v obchodnom registri, bude spoločnosť účtovať na základe rozhodnutia valného zhromaždenia akcionárov, na účte 419 – Zmeny základného imania, v prospech tohto účtu so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie. Po zápise zvýšeného základného imania do obchodného registra sa na základe interného účtovného dokladu preúčtuje hodnota zvýšeného základného imania na ľarchu účtu 419 – Zmeny základného imania so súvzťažným zápisom v prospech účtu 411 – Základné imanie.

Podmiennému zvyšovaniu základného imania predchádza emisia dlhopisov, s ktorými je spojené právo majiteľa na výmenu menovitej hodnoty dlhopisu za menovitú

hodnotu akcií v stanovenom termíne po jeho predložení, alebo s ktorými je spojené právo majiteľa dlhopisu na prednostné upísanie akcií. Vydané dlhopisy pre akciovú spoločnosť predstavujú cudzí zdroj krytia majetku. Podľa dohodnutej doby splatnosti sa účtujú buď v prospech účtu 241 – Vydané krátkodobé dlhopisy, ak sa jedná o dlhopisy s dobou splatnosti do jedného roka, alebo účtu 473 – Vydané dlhopisy, ak sa jedná o dlhopisy s dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok. Súvzťažný zápis, k obom týmto účtom, sa uskutoční na ľarchu účtu 375 – Pohľadávky z vydaných dlhopisov. Po splatení menovitej hodnoty dlhopisu sa účet 375 – Pohľadávky z vydaných dlhopisov vyrovná, účtuje sa v prospech účtu 375 – Pohľadávky z vydaných dlhopisov, so súvzťažným zápisom na ľarchu účtov 221 – Bankové účty alebo 211 – Pokladnica. Po výmene dlhopisov za akcie sa záväzok vyplývajúci z emitovaných dlhopisov zmení na vlastný zdroj krytia majetku, vo forme základného imania. Účtuje sa na ľarchu účtov 241 – Vydané krátkodobé dlhopisy alebo 473 – Vydané dlhopisy so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania. Po zápise podmieneného zvýšenia základného imania do obchodného registra sa účet číslo 419 – Zmeny základného imania vyčistí, a to v dôsledku preúčtovania menovitej hodnoty akcií v prospech účtu 411 – Základné imanie so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 419 – Zmeny základného imania.

Na základe rozhodnutia valného zhromaždenia akcionárov môže akciová spoločnosť zvýšiť svoje základné imanie aj z čistého zisku, ale až po tvorbe zákonného rezervného fondu, alebo z iných vlastných zdrojov krytia majetku, ako napr. z fondov, ktoré boli tvorené zo zisku, ale nie sú účelovo viazané. Na zvýšení základného imania sa podieľajú všetci akcionári podľa menovitých hodnôt upísaných akcií. Zvýšenie základného imania sa uskutoční buď prostredníctvom emisie nových akcií a ich bezplatným rozdelením medzi akcionárov podľa dielu nimi upísaných akcií na doterajšom základnom imaní, alebo zvýšením menovitej hodnoty doterajších akcií. Na zaúčtovanie zvýšenia základného imania zo zisku alebo z iných vlastných zdrojov krytia majetku sa používajú účty 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní, 423 – Štatutárne fondy, 427 – Ostatné fondy a 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov. Účtuje sa na ľarchu týchto účtov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania. Po zápise zvýšeného základného imania do obchodného registra sa celá suma preúčtuje v prospech účtu 411 – Základné imanie so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 419 – Zmeny základného imania.

Kombinované zvýšenie základného imania akciovej spoločnosti vychádza z rozhodnutia valného zhromaždenia akcionárov, že časť upísaných akcií bude spoločnosť

hradiť z vlastných zdrojov krytia majetku, t. j. z účtovného zisku bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia, alebo z iných fondov tvorených zo zisku, ktoré nie sú účelovo viazané. Časť upísaného základného imania, ktorú splatia akcionári, sa zaúčtuje v prospech účtu 353 - Pohľadávky za upísané vlastné imanie a na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania. Časť upísaného základného imania, ktorá sa bude hradiť z účtovného zisku bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia sa zaúčtuje na ťarchu účtu 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania. Prípadná časť, upísaného základného imania, ktorá sa bude hradiť z nerozdeleného zisku minulých rokov sa bude účtovať na ťarchu účtu 428 – nerozdelený zisk minulých rokov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania. Po splatení časti upísaného základného imania akcionármi sa účet 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie vyčistí, t. j. celá čiastka upísaného základného imania sa preúčtuje v prospech účtu 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 221 – Bankové účty alebo 211 - Pokladnica. Po zápise zvýšeného základného imania do obchodného registra sa na základe výpisu z obchodného registra preúčtuje zvýšené základné imania v prospech účtu 411 – Základné imanie so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania.

O znížení základného imania rozhoduje valné zhromaždenie akcionárov dvojtretinovou väčšinou hlasov prítomných akcionárov na návrh predstavenstva. Ak bolo vydaných viacero druhov akcií, tak sa vyžaduje dvojtretinová väčšina hlasov pri každom druhu akcií. Základné imanie nesmie byť nikdy znížené pod hranicu stanovenú Obchodným zákonníkom, a to 25 000 EUR. Zníženie základného imania akciovej spoločnosti sa môže uskutočniť dvoma spôsobmi:

- a) znížením menovitej hodnoty akcií,
- b) stiahnutím určitého počtu akcií z obehu.

Pri znižovaní základného imania znížením menovitej hodnoty akcií vznikajú nasledovné vybrané účtovné prípady:

- 1) Prevzatie akcií od akcionárov v pôvodnej menovitej hodnote. Účtuje sa na základe interného účtovného dokladu na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania so súvzťažným zápisom v prospech účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom.
- 2) Vydanie nových akcií akcionárom. Účtuje sa na základe interného účtovného dokladu na ťarchu účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania.

- 3) Rozdiel medzi pôvodnou a novou, nižšou menovitou hodnotou akcií. Účtuje sa na základe interného účtovného dokladu na ľarchu účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom so súvzťažným zápisom v prospech účtu 427 – Ostatné fondy, alebo účtu 428 – nerozdelený zisk minulých rokov.
- 4) Zapísanie zníženého základného imania do obchodného registra. Účtuje sa na základe interného účtovného dokladu a ku dňu zápisu do obchodného registra, na ľarchu účtu 411 – Základné imanie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania.

Listinné akcie sú akcionári povinní predložiť akciovej spoločnosti na zlikvidovanie. Zaknihované akcie sa zlikvidujú vymazaním z evidencie zaknihovaných cenných papierov, po zápise zníženého základného imania do obchodného registra.

Pri znížení základného imania stiahnutím určitého počtu akcií z obehu, vznikajú v účtovnej jednotke nasledovné vybrané účtovné prípady:

- 1) Zníženie základného imania. Účtuje sa na ľarchu účtu 419 – Zmeny základného imania so súvzťažným zápisom v prospech účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom.
- 2) Úhrada záväzku voči akcionárom. Účtuje sa na ľarchu účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 221 – Bankové účty.
- 3) Zápis zníženého základného imania do obchodného registra. Účtuje sa na základne interného účtovného dokladu, na ľarchu účtu 411 – Základné imanie, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania, čím sa nám účet 419 – Zmeny základného imania vyčistí.

V spoločnosti s ručením obmedzeným je možné zvýšiť základné imanie troma spôsobmi:

- novými peňažnými alebo nepeňažnými vkladmi pôvodných spoločníkov,
- peňažnými alebo nepeňažnými vkladmi nových spoločníkov,
- z ostatných vlastných zdrojov.

Základné imanie je možné znížiť:

- stratu, ktorú spoločnosť dosiahla v bežnom účtovnom období alebo
- pri zániku účasti spoločníka v spoločnosti.

Zvýšenie alebo zníženie základného imania si vyžaduje súhlas valného zhromaždenia spoločníkov. Základné imanie spoločnosti s ručením obmedzeným nesmie byť nikdy znížené pod hranicu stanovenú v Obchodnom zákonníku, t. j. pod 5 000 EUR.

Pri zvyšovaní základného imania spoločnosti s ručením obmedzeným novým peňažným alebo nepeňažným vkladom pôvodného spoločníka, alebo nového spoločníka, účtuje účtovná jednotka na ťarchu účtu 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania.

Pod zvyšovaním základného imania z ostatných vlastných zdrojov, budeme rozumieť zvyšovanie základného imania z ostatných zložiek vlastného imania, teda z fondov tvorených zo zisku, ale len z tých, ktoré nie sú účelovo viazané, z nerozdeleného zisku minulých rokov alebo zo zisku z bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia. Pri takomto spôsobe zvyšovania základného imania používa účtovná jednotka účty 427 - Ostatné fondy, 428 – Nerozdelený zisk z minulých rokov, 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní. Účtuje sa na ťarchu týchto účtov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania.

Inkaso upísaného vkladu nového spoločníka alebo inkaso nového vkladu pôvodného spoločníka účtovná jednotka zaúčtuje na ťarchu účtu 221 – Bankové účty alebo účtu 211 - Pokladnica so súvzťažným zápisom v prospech účtu 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie. Po zápise zvýšeného základného imania do obchodného registra účtovná jednotka účtuje na základe výpisu z obchodného registra na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania so súvzťažným zápisom v prospech účtu 411 – Základné imanie.

Zníženie základného imania v dôsledku straty, účtovná jednotka účtuje na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania so súvzťažným zápisom v prospech účtu 431 - Výsledok hospodárenia v schvaľovaní. Základné imanie však nemôže byť znížené pod minimálnu výšku stanovenú zákonom.

Zánikom majetkovej účasti spoločníka na základnom imaní spoločnosti, vzniká spoločnosti záväzok voči tomuto spoločníkovi. Vzniknutý záväzok spoločnosť účtuje na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania so súvzťažným zápisom v prospech účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom. Záväzok spoločnosť uhradza buď z bankového účtu alebo v hotovosti. Vyrovnanie záväzku zaúčtuje na ťarchu účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom so súvzťažným zápisom v prospech účtu 221 – Bankové účty alebo 211 – Pokladnica. Po zápise zníženého základného imania do obchodného registra bude účtovná jednotka, na základe výpisu z obchodného registra a ku

dňu zápisu do obchodného registra, účtovať na ťarchu účtu 411 – Základné imanie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania.

Družstvo ako spoločenstvo neuzatvoreného počtu osôb nemá základné imanie v stálej výške, ako napríklad akciová spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným, a preto sa ani jeho plná výška nezapisuje do obchodného registra. Zapisuje sa len časť určená stanovami družstva, pričom minimálna výška, ktorá je určená zákonom je 1 250 EUR. Pri účtovaní o zmenách zapisovaného základného imania sa používajú oba účty, 411 – Základné imanie aj 419 – Zmeny základného imania. Avšak pri účtovaní o zmenách nezapisovaného základného imania sa používa len účet 411 - Základné imanie, bez účtovania na účte 419 – Zmeny základného imania. Družstvo, môže svoje základné imanie zvyšovať z vlastných zdrojov, napríklad z čistého zisku alebo z iných zložiek vlastného imania, ktoré nie sú účelovo viazané. Rovnako môže zvyšovať svoje základné imanie prijatím nového člena, či upísaním ďalších vkladov členov družstva. O tomto zvýšení účtuje na ťarchu účtov 427 – Ostatné fondy, 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov, 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní, 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie alebo 355 – Ostatné pohľadávky voči spoločníkom a členom so súvzťažným zápisom v prospech účtu 419 – Zmeny základného imania, ak ide o zapisované základné imanie. Ak ide o nezapisované základné imanie, účtuje rovno v prospech účtu 411 – Základné imanie. Po zápise zvýšeného základného imania sa preúčtuje celá suma zvyšujúca základné imanie na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 411 - Základné imanie. O znížení základného imania môže členská schôdza rozhodnúť z viacerých príčin, napr. z dôvodu straty, ktorú nie je možné hradiť z iných zložiek vlastného imania, alebo z dôvodu smrti fyzickej osoby, ktorá je členom družstva, ak členstvo neprechádza na dediča, alebo zánikom právnickej osoby, ktorá je členom družstva, ak členstvo neprešlo na inú fyzickú alebo právnickú osobu, a podobne. Zníženie zapisovaného základného imania sa účtuje na ťarchu účtu 419 – Zmeny základného imania so súvzťažným zápisom v prospech účtu 365 – Ostatné záväzky voči spoločníkom a členom alebo účtu 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní. Po zápise zníženého základného imania do obchodného registra sa účet 419 – Zmeny základného imania vyčistí, t. j. suma znižujúca základné imanie sa preúčtuje v prospech tohto účtu, so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 411 – Základné imanie. V prípade znižovania nezapísaného základného imania sa účtuje rovno na ťarchu účtu 411 – Základné imanie.

4.2.2 Kapitálové fondy

Kapitálové fondy, ako externý vlastný zdroj krytia majetku, sa môžu tvoriť z emisného ážia, oceňovacích rozdielov, z bezodplatne nadobudnutého dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku od spoločníkov a členov, z príplatkov spoločníkov nad výšku vkladov alebo nad menovitú hodnotu akcií pri vzniku obchodnej spoločnosti alebo pri zvýšení základného imania, alebo z vkladov do nedeliteľného fondu pri vzniku družstva. V rámci účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva sú pre účtovanie kapitálových fondov zriadené účty v rámci účtovnej skupiny 41 – Základné imanie a kapitálové fondy, a to:

- 412 – Emisné ážio,
- 413 – Ostatné kapitálové fondy,
- 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov,
- 415 – Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín,
- 416 – Oceňovacie rozdiely z precenenia pri zlúčení, splynutí a rozdelení,
- 417 – Zákonný rezervný fond z kapitálových vkladov,
- 418 – Nedeliteľný fond z kapitálových vkladov.

Tvorba kapitálového fondu sa účtuje na stranu Dať príslušného účtu, a použitie na stranu Má Dať so súvzťažným zápisom podľa spôsobu použitia fondu.

Emisné ážio predstavuje kladný rozdiel medzi vyšším emisným kurzom a nižšou menovitou hodnotou akcie, alebo vyšším emisným kurzom a nižšou menovitou hodnotou vkladu spoločníka. Môže vzniknúť pri vzniku spoločnosti, alebo pri zvýšení základného imania. Účtuje sa o ňom na účte 412 – Emisné ážio.

Ostatné kapitálové fondy sú tvorené z bezodplatne nadobudnutého dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku od spoločníkov alebo členov. Účtujú sa na účte 413 – Ostatné kapitálové fondy. Na tomto účte sa účtuje aj prebytok neodpisovaného dlhodobého majetku, zistený pri inventarizácii.

Oceňovacie rozdiely účtované na účtoch 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov a 416 – Oceňovacie rozdiely z precenenia pri zlúčení, splynutí a rozdelení súvisia predovšetkým s oceňovaním majetku a záväzkov reálnou hodnotou. Na účte 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov sa účtuje zmena reálnej hodnoty vybraných druhov majetku a záväzkov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, alebo oceňovacie rozdiely vznikajúce pri ocenení podielov na základnom imaní, v inej účtovnej jednotke, metódou vlastného imania. Na účte 416 – Oceňovacie rozdiely

z precenenia pri zlúčení, splynutí a rozdelení sa účtujú rozdiely medzi zisteným ocenením majetku a záväzkov v účtovníctve a ocenením reálnou hodnotou v zanikajúcej účtovnej jednotke ku dňu zrušenia bez likvidácie. Na účte 415 – Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastí sa účtuje kladný resp. záporný rozdiel medzi uznaným ocenením a účtovným ocenením vkladu pri jeho vložení do spoločnosti. Alebo zvýšenie resp. zníženie hodnoty cenných papierov a podielov pri zvyšovaní základného imania resp. znížení základného imania.

Na účtoch 417 – Zákonný rezervný fond z kapitálových vkladov a 418 – Nedeliteľný fond z kapitálových vkladov sa účtuje o tvorbe a použití rezervného fondu resp. nedeliteľného fondu, ktorý bol tvorený pri vzniku spoločnosti resp. družstva. Na týchto účtoch sa účtuje aj v prípade, že rezervný fond resp. nedeliteľný fondy bol tvorený z peňažných vkladov spoločníkov resp. členov počas existencie účtovnej jednotky.

4.2.3 Fondy tvorené zo zisku

Základom pre tvorbu týchto fondov je zisk zistený a vykázaný v súvahe ako výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení daňou z príjmov. V rámci účtovnej osnove pre podnikateľov sú pre tieto fondy zriadené účty v rámci účtovnej skupiny 42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia. Konkrétne účty:

421 – Zákonný rezervný fond,

422 – Nedeliteľný fond,

423 – Štatutárne fondy,

427 – Ostatné fondy.

Tvorba fondov zo zisku sa účtuje v prospech príslušného účtu fondu. Použitie na ťarchu účtu so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu podľa spôsobu použitia fondu.

Na účte 421 – Zákonný rezervný fond sa účtuje tvorba a použitie zákonného rezervného fondu, podľa Obchodného zákonníka v akciovej spoločnosti, alebo v spoločnosti s ručením obmedzeným, tvoreného a dopĺňaného počas existencie spoločnosti minimálne do výšky stanovenej zákonom.

Na účte 422 – Nedeliteľný fond sa účtuje tvorba a použitie nedeliteľného fondu tvoreného v družstve počas jeho existencie.

Štatutárne fondy, ktoré sa tvoria na základe rozhodnutia štatutárneho orgánu, sa účtujú na účte 423 – Štatutárne fondy. Pri tomto syntetickom účte je potrebné viesť podrobnú analytickú evidenciu.

Ostatné fondy tvorené zo zisku sa účtujú na účte 427 – Ostatné fondy. Ide o všetky ďalšie účelovo viazané fondy. Jednotlivé fondy sa oddelia na analytických účtoch.

Účtovanie tvorby fondov zo zisku

Fondy tvorené zo zisku	Účet (Dal)	VH v schvaľovaní (Má Dať)
1. Zákonný rezervný fond	421	431
2. Nedeliteľný fond	422	431
3. Štatutárne fondy	423	431
4. Ostatné fondy	427	431

Zdroj: vlastná tvorba

4.2.4 Výsledok hospodárenia

Na konci každého účtovného obdobia, ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, vyčíslujú účtovné jednotky svoj výsledok hospodárenia. Výsledok hospodárenia sa zisťuje na účte 710 – Účet ziskov a strát, a to ako rozdiel konečných stavov účtov nákladov a konečných stavov účtov výnosov. O takomto vyčíslení výsledku hospodárenia hovoríme, že je založený na akruálnom princípe. Výsledok hospodárenia môže mať dve formy, a to zisk alebo stratu. Zisk vzniká v prípade, keď výnosy účtovnej jednotky za účtovné obdobie sú vyššie ako náklady účtovnej jednotky za účtovné obdobie. V opačnom prípade vzniká strata. Na účte 710 – Účet ziskov a strát, sa zisk vykazuje na ľarchu tohto účtu a strata v prospech účtu. Na konci účtovného obdobia, pri uzatváraní účtovných kníh sa výsledok hospodárenia účtuje ako vyrovnávací položka na uzávierkových účtoch. V rovnakej výške sa výsledok hospodárenia vykáže aj v súvahe a vo výkaze ziskov a strát, v označení výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení. Účtovný zisk sa vykazuje so znamienkom (+) a účtovná strata so znamienkom (-).

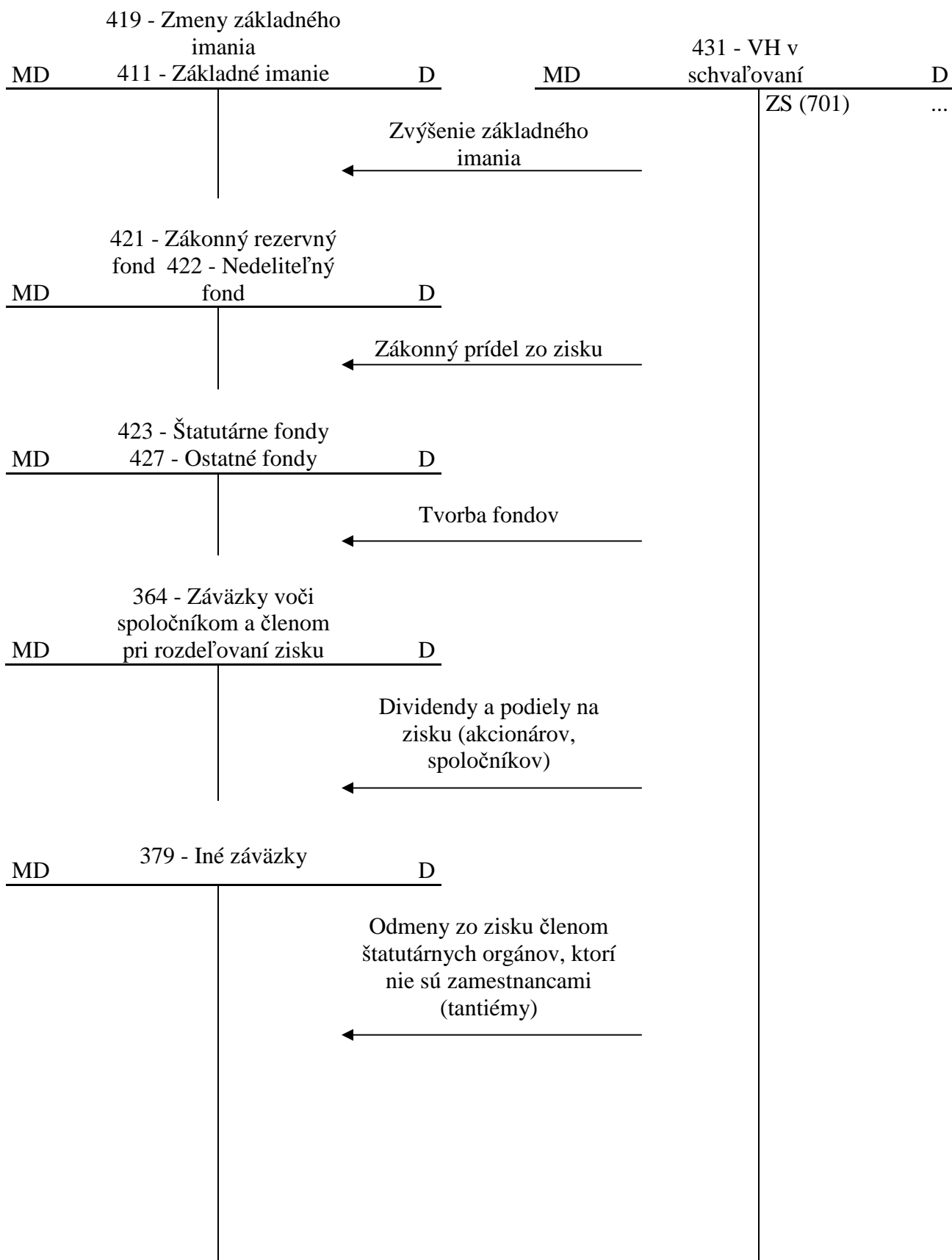
Na začiatku nového účtovného obdobia, pri otváraní účtovných kníh sa výsledok hospodárenia bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia zaúčtuje na účet 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní, so súvzťažným zápisom na účte 701 – Začiatočný účet súvahový. Účtovný zisk sa účtuje v prospech účtu 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní a účtovná strata na ľarchu tohto účtu. Na účte 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní sa účtuje o:

- rozdelení účtovného zisku,
- usporiadaní účtovnej straty.

Účet 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní je usporiadací účet, ktorý nesmie mať na konci účtovného obdobia, t . j. ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka konečný zostatok. Rozdelenie účtovného zisku resp. usporiadanie účtovnej straty sa zaúčtuje podľa toho, ako rozhodol príslušný orgán účtovnej jednotky. V prípade, že účtovná jednotka dosiahla účtovný zisk, účtuje sa jeho rozdelenie na ľarchu účtu 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní so súvzťažným zápisom v prospech účtov účtovných skupín 41 – Základné imanie a kapitálové fondy, 42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia, alebo na ďalších účtoch podľa rozhodnutia účtovnej jednotky. V prípade, že účtovná jednotka dosiahla účtovnú stratu, účtuje sa jej usporiadanie v prospech účtu 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní so súvzťažným zápisom na ľarchu účtov účtovných skupín 41 – Základné imanie a kapitálové fondy, 42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia, alebo na ďalších účtoch podľa rozhodnutia účtovnej jednotky.

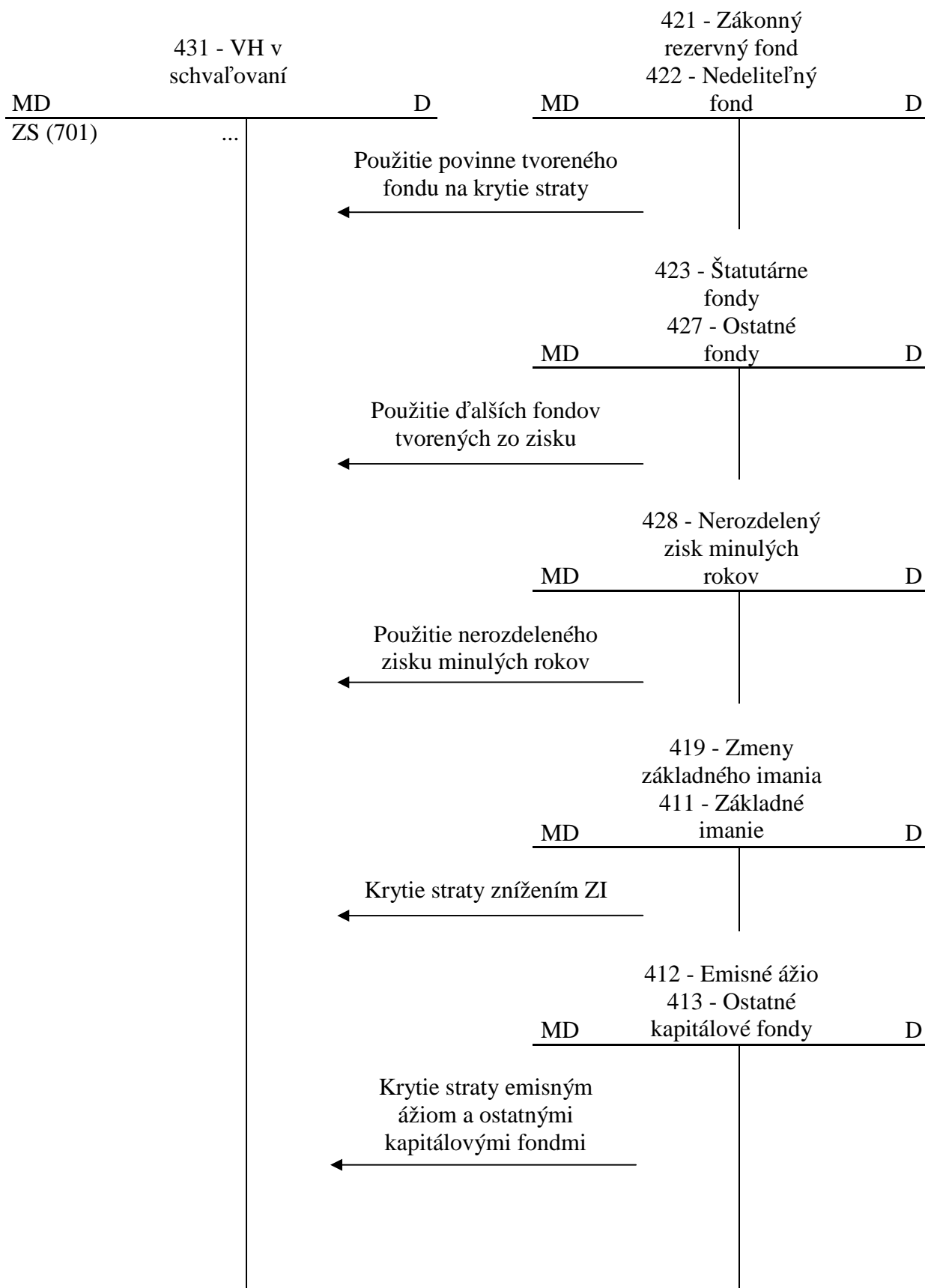
Ak príslušný orgán účtovnej jednotky, do konca účtovného obdobia, nerozhodne o rozdelení účtovného zisku alebo jeho časti, resp. o usporiadaní účtovnej straty alebo jej časti, musí sa tento zisk resp. strata preúčtovať na účet 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov alebo 429 – Neuhradená strata minulých rokov. Na týchto účtoch sa nerozdelený zisk a neuhradená strata môžu prenášať do ďalších účtovných období.

Rozdelenie účtovného zisku

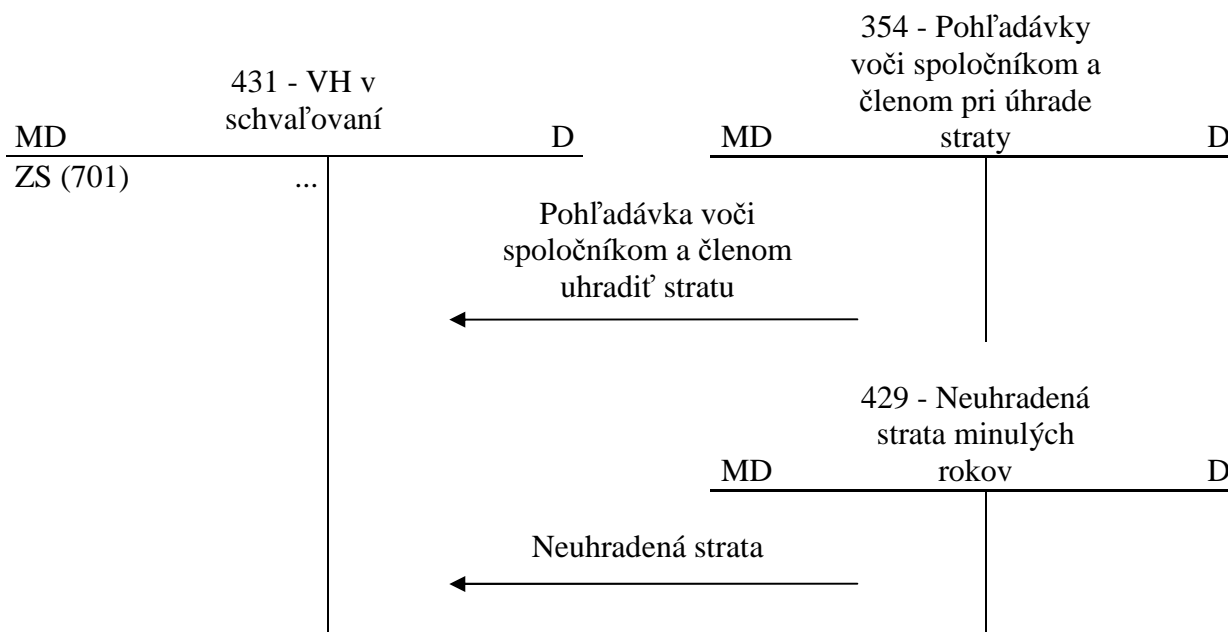

Usporiadanie účtovnej straty

4.3 Vykazovanie vlastného imania v účtovnej závierke

Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú na uskutočnenie ekonomických rozhodnutí. Účtovná závierka má informovať o finančnej situácii, výnosovosti, zmenách vo finančnej situácii účtovnej jednotky a o peňažných tokoch. Podľa slovenskej právnej úpravy sa účtovná závierka skladá z troch súčastí, a to:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- poznámky:
  - prehľad o peňažných tokoch,
  - prehľad zmien vlastného imania.

Vlastné imanie, ako vlastné zdroje krytia majetku účtovnej jednotky, sa prezentuje v účtovnej závierke (riadnej, mimoriadnej, alebo priebežnej) vo výkaze súvaha a v poznámkach. Prezentuje sa v súlade s opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov. Súvaha je základným

a dôležitým zdrojom informácií o majetku a finančnej situácii podniku. Predstavuje prehľadné usporiadanie majetku v členení na druhy majetku a zdrojov majetku. Môžeme ju zostavovať v dvoch formách:

- horizontálnej (účtovnej),
- vertikálne (finančnej, odpočtovej).

V Slovenskej republike sa uplatňuje horizontálne usporiadanie položiek súvahy. Táto forma vychádza z bilančnej rovnice a majetok a zdroje majetku sa v nej vykazujú oddelene, za sebou. Vo finančnej forme súvahy sa majetok a zdroje majetku vykazujú pod sebou, pretože táto forma súvahy vychádza z modifikovanej bilančnej rovnice. Vlastné imanie sa v súvahe vyказuje vždy na strane pasív. Neuhradená strata minulých rokov a výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie, v prípade ak vznikla strata, sa v súvahe vykazujú s mínusovým znamienkom, tiež na strane pasív. Rovnako aj pohľadávky za upísané vlastné imanie sa od 1. 1. 2009 vykazujú na strane pasív s mínusovým znamienkom ako položka znižujúca základné imanie. Vzhľadom na to, že zložky vlastného imania poukazujú na skutočnosť, či účtovná jednotka účelne hospodárila so zverenými prostriedkami, je potrebné ich detailne analyzovať a posudzovať.

Zložky vlastného imania tvoria samostatne osobitný prehľad, ktorý je u nás súčasťou poznámok. Nazýva sa prehľad zmien vlastného imania. Poznámky uvádzajú obsahovú náplň tohto prehľadu, ale konkrétnu formu pre jeho zostavenie si účtovná jednotka môže zvoliť sama. Môže použiť napríklad tzv. **vertikálnu štruktúru**, v ktorej sa porovnávajú začiatkové stavy a konečné zostatky jednotlivých zložiek vlastného imania. Účtovná jednotka si môže zvoliť aj tzv. **horizontálnu štruktúru**, pri ktorej sú do prehľadu uvedené jednotlivé zložky vlastného imania.

Prehľad zmien vlastného imania, ktorý sa zostavuje podľa slovenskej právnej úpravy, nie je v súlade s požiadavkou na zostavenie výkazu zmien vlastného imania podľa IFRS. Podľa IFRS sa výkaz zmien vlastného imania zostavuje v tabuľkovej forme, ktorá má horizontálnu a vertikálnu štruktúru. **Horizontálna štruktúra** je tvorená jednotlivými zložkami vlastného imania, ktoré v najväčšom rozsahu ovplyvňujú celkovú sumu vlastného imania. Ide o akciový kapitál, emisné ážio, rezervný fond z precenenia, rezervný fond z prepočtu mien, akumulovaný zisk. Ak podnik zistí, že z dôvodu zabezpečenia lepšej vypovedacej schopnosti je potrebné zverejniť aj ďalšie jeho zložky, rozšíri výkaz zmien

vlastného imania o tieto položky. **Vertikálnu štruktúru** tvoria skutočnosti, ktoré vplývajú na zmeny vlastného imania, podľa jednotlivých položiek.

Horizontálna štruktúra prehľadu zmien vlastného imania podľa slovenskej právnej úpravy

<i>Položky</i>	<i>suma v €</i>
Konečný zostatok vlastného imania k 31.12.X1	xx
Základné imanie zapísané do obchodného registra	+/-
Základné imanie nezapísané do obchodného registra	+/-
Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely	+/-
Emisné ážio	+/-
Zákonný rezervný fond tvorený z kapitálových vkladov	+/-
Ostatné kapitálové fondy	+/-
Oceňovacie rozdiely	+/-
Fondy tvorené zo zisku	+/-
Nerozdelený zisk minulých rokov	+/-
Neuhradená strata minulých rokov	+/-
Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie	+/-
Konečný zostatok vlastného imania k 31.12.X2	xx
Vyplatené podiely na zisku	- x

Zdroj: vlastná tvorba

Vertikálna štruktúra prehľadu zmien vlastného imania podľa slovenskej právnej úpravy

<i>Položky vlastného imania</i>	<i>Konečný zostatok k 31.12.X1</i>	<i>Prírastky</i>	<i>Úbytky</i>	<i>Konečný zostatok k 31.12.X2</i>
Základné imanie zapísané do obchodného registra				
Zmena základného imania				
Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely				
Emisné ážio				
Zákonný rezervný fond				
Ostatné kapitálové fondy				
Oceňovacie rozdiely nezahrnuté do výsledku hospodárenia				
Fondy tvorené zo zisku				
Nerozdelený zisk minulých rokov				
Neuhradená strata minulých rokov				
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie				
Vyplatené dividendy				
Ďalšie zmeny vlastného imania				

Zdroj: vlastná tvorba

Výkaz zmien vlastného imania podľa IFRS

	<i>ZI</i>	<i>Nerozdelený zisk</i>	<i>Prepočet prevádzky v zahraničí</i>	<i>Finančné aktíva k dispozícii na predaj</i>	<i>Zabezpečenia peňažných tokov</i>	<i>Prebytok z precenenia</i>	<i>Spolu</i>	<i>Nekontrolujúcim podielom</i>	<i>Spolu VI</i>
Zostatok k 1. januáru 20X6									
Zmeny v účtovných zásadách									
Prehodnotený zostatok									
Zmeny vlastného imania za rok 20X6									
Dividendy									
Celkový komplexný výsledok za rok ^a									
Zostatok k 31. decembru 20X6									
Zmeny vlastného imania za rok 20X7									
Emisia akcií									
Dividendy									
Celkový komplexný výsledok za rok ^b									
Prevod do nerozdeleného zisku									
Zostatok k 31. decembru 20X7									

Zdroj: IAS 1 – Prezentácia účtovnej závierky

V poznámkach sa tento prehľad nachádza pod písmenom P – prehľad zmien vlastného imania, a obsahuje stav vlastného imania na začiatku bežného účtovného obdobia a na konci bežného účtovného obdobia. Jeho cieľom je vyčíslit' zmeny jednotlivých položiek vlastného imania, ich zvýšenie resp. zníženie počas bežného účtovného obdobia a analyzovať príčiny týchto zmien. O takéto informácie majú záujem najmä investori a majitelia podniku. Tento prehľad je súčasťou poznámok a povinne ho zostavujú všetky účtovné jednotky. Okrem prehľadu zmien vlastného imania sa v poznámkach nachádzajú aj informácie doplnujúce informácie uvedené v súvahe na strane pasív. Konkrétne pod písmenom G – údaje vykazované na strane pasív súvahy. Táto časť poznámok poskytuje informácie o opise základného imania, výške upísaného základného imania, rozdelení účtovného zisku alebo vysporiadaní účtovnej straty, akciách a podieloch na základnom imaní vlastnených účtovnou jednotkou atď. Zmeny vo vlastnom imaní medzi dvoma účtovnými obdobiami, za ktoré sa zostavuje súvaha, odzrkadľujú zvýšenie resp. zníženie čistých aktív alebo bohatstva počas daného obdobia, a to s použitím konkrétnych postupov oceňovania použitých a zverejnených v účtovnej závierke. Preto sa tento prehľad vypracuje tak, aby jednotlivé dôvody zmien, v členení podľa jednotlivých zložiek vlastného imania, boli z neho zrejmé. Dôvody zmien vlastného imania sa členia na:

- a) základné imanie zapísané do obchodného registra,
- b) základné imanie nezapísané do obchodného registra,
- c) vlastné akcie a vlastné obchodné podiely,
- d) emisné ážio,
- e) rezervný fond tvorený z kapitálových vkladov,
- f) ostatné kapitálové fondy,
- g) oceňovacie rozdiely,
- h) fondy tvorené zo zisku,
- i) nerozdelený zisk minulých rokov,
- j) neuhradená strata minulých rokov,
- k) účtovný zisk alebo účtovná strata,
- l) vyplatené dividendy,
- m) ďalšie zmeny vlastného imania,
- n) zmeny účtované na účte 491 – Vlastné imanie fyzickej osoby – podnikateľ'a.

Účtovná jednotka uvádza v prehľade zmien vlastného imania len tie položky pre ktoré má náplň. Hlavným zdrojom informácií pre zostavenie prehľadu zmien vlastného imania je výkaz súvaha, ale sú potrebné aj ďalšie informácie z bežného účtovníctva.

4.4 Vlastné imanie v podmienkach konkrétnej účtovnej jednotky (aplikácia)

V predchádzajúcich kapitolách sme si rozobrali vlastné imanie z teoretického hľadiska. V nasledujúcej kapitole sa pokúsime získané poznatky aplikovať na konkrétnom príklade.

Základné informácie o účtovnej jednotke:

<i>Obchodné meno spoločnosti:</i>	FINCOSS, a. s.
<i>Sídlo spoločnosti:</i>	Nižná 14, Košice
<i>Dátum založenia:</i>	14. 12. 2003
<i>Dátum zápisu do obchodného registra:</i>	05. 01. 2004
<i>IČO:</i>	31772873

Spoločnosť FINCOSS, a. s. vykonáva takúto **hospodársku činnosť**:

- sprostredkovateľská činnosť v oblasti výroby, obchodu a služieb,
- sprostredkovanie nákupu a predaja nehnuteľností,
- prenájom nehnuteľností s poskytovaním aj iných ako základných služieb spojených s prenájomom,
- ubytovanie služby v ubytovacích zariadeniach s prevádzkovaním pohostinských činností v týchto zariadeniach,
- piliarska výroba a porez drevnej hmoty.

Členmi štatutárneho a dozorného orgánu sú :

- predstavenstvo:
  - Ing. Peter Malý
  - Ing. Zuzana Ružová
  - JUDr. Jarmila Bledulová

➤ Dozorná rada:

- Ing. Juraj Mráz
- Ing. Cyril Peter
- Ing. Michal Sokol

Pri založení spoločnosti bolo upísané základné imanie v hodnote 3 407 820,00 €. Tvorilo ho 100 160 ks akcií na doručiteľa, kde menovitá hodnota jednej akcie bola 34,00 € a 7 ks listinných akcií na meno, kde menovitá hodnota jednej akcie na meno bola 340,00 €. S oboma druhmi akcií je spojené hlasovacie právo akcionára na valnom zhromaždení akcionárov spoločnosti v plnom rozsahu. Na trhu s kótovanými cennými papiermi sa akcie na doručiteľa predávali v sume 40,00 € za kus a akcie na meno v sume 400,00 € za kus. V dôsledku rozdielu medzi menovitou hodnotou akcií a ich emisným kurzom vzniklo emisné ážio v celkovej hodnote 601 380,00 €. Pri svojom vzniku spoločnosť tvorila zákonný rezervný fond z kapitálových vkladov vo výške 10% z upísaného základného imania, t. j. vo výške 340 782,00.

V priebehu roka 2009 riadne valné zhromaždenie akcionárov rozhodlo o znížení základného imania spoločnosti, a to vzatím z obehu 24 270 ks akcií na doručiteľa z majetku spoločnosti v sume 825 180,00 €. V dôsledku tohto zníženia došlo aj k zníženiu emisného ážia vzniknutého pri založení spoločnosti v celkovej sume 145 620,00 €. Do konca roka 2009 bolo zníženie základného imania zapísané do obchodného registra a 24 270 ks akcií na doručiteľa bolo vymazaných z majetkového účtu cenných papierov spoločnosti v centrálnom depozitári cenných papierov.

Na riadnom valnom zhromaždení, na ktorom sa schvaľovala účtovná závierka za účtovné obdobie roku 2008, sa akcionári spoločnosti rozhodli, že si nebudú vyplácať dividendy a celý účtovný zisk, po doplnení potrebných fondov, ponechajú na financovanie rozvoja spoločnosti. Ide o sumu 19 800,00 €, z toho zákonný rezervný fond bol doplnený o sumu 1 980,00 € a neuhradená strata minulých rokov bola znížená o sumu 9 933,00 €. Z uvedeného vyplýva, že do nerozdeleného zisku minulých rokov sa preúčtovala suma 7 887,00 €.

Vybraná časť súvahy v zjednodušenej podobe:

Označenie a	STRANA PASÍV b	Číslo riadku c	Bežné účtovné obdobie 4	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie 5
A.	Vlastné imanie	67	3 611 646	4 571 759
A.I.	Základné imanie súčet	68	2 582 640	3 407 820
A.I.1.	Základné imanie	69	2 582 640	3 407 820
2.	Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely	70	0	0
3.	Zmena základného imania +/-	71	0	0
4.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie	72	0	0
A.II.	Kapitálové fondy súčet	73	796 542	942 162
A.II.1.	Emisné ážio	74	455 760	601 380
2.	Ostatné kapitálové fondy	75	0	0
3.	Zákonný rezervný fond z kapitálových vkladov	76	340 782	340 782
4.	Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov	77	0	0
5.	Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín	78	0	0
6.	Oceňovacie rozdiely z precenenia pri zlúčení, splynutí a rozdelení	79	0	0
A.III.	Fondy zo zisku súčet	80	213 890	211 910
A. III:1.	Zákonný rezervný fond	81	88 894	86 914
2.	Nedeliteľný fond	82	0	0
3.	Štatutárne fondy a ostatné fondy	83	124 996	124 996
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	84	7 887	-9 933
A.IV.1.	Nerozdelený zisk minulých rokov	85	7 887	0
2.	Neuhradená strata minulých rokov	86	0	-9 933
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	87	10 687	19 800

Prehľad zmien vlastného imania:

Položky vlastného imania	Zostatok k 31.12.2008	Prírastky	Úbytky	Zostatok k 31.12.2009
Základné imanie zapísané do obchodného registra	3 407 820		825 180	2 582 640
Zmena základného imania	0	825 180	825 180	0
Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely	0	0	0	0
Emisné ážio	601 380	0	145 620	455 760
Zákonný rezervný fond	340 782	0	0	340 782
Ostatné kapitálové fondy	0	0	0	0
Oceňovacie rozdiely nezahrnuté do výsledku hospodárenia	0	0	0	0
Zákonný rezervný fond	86 914	1980	0	88894
Štatutárne fondy a ostatné fondy	124 996	0	0	124 996
Nerozdelený zisk minulých rokov	0	7887	0	7887
Neuhradená strata minulých rokov	9933	0	9933	0
Účtovný zisk alebo účtovná strata	19800	0	19800	0
Vyplatené dividendy	0	0	0	0
Ďalšie zmeny vlastného imania	0	0	0	0

V roku 2009 spoločnosť FINCOSS, a. s. dosiahla celkové výnosy vo výške 3 617 438 €, celkové náklady vo výške 3 605 461 € a zisk pred zdanením 11 977 €. Po odvode dane z príjmu bol čistý zisk vo výške 10 687 €. Ani v roku 2009 spoločnosť nebude vyplácať dividendy akcionárom. Na riadnom valnom zhromaždení akcionárov sa rozhodlo o nasledovnom rozdelení dosiahnutého účtovného zisku:

Čistý zisk spoločnosti za rok 2009	10 687
Prídel do rezervného fondu spoločnosti	1 069
Tantiémy pre orgány spoločnosti	4 200
Štatutárny fond predstavenstva	2 652
Nerozdelený zisk minulých rokov	2 766
Celkom rozdelený zisk za rok 2009	10 687

Záver

V slovenskej právnej úprave účtovníctva je vlastné imanie definované len nepriamo, ako rozdiel majetku a záväzkov podniku. Zjednodušene o ňom hovoríme ako o súhrnnom označení pre vlastné zdroje krytia majetku účtovných jednotiek, ktoré sa vykazujú v súvahe. Vlastné zdroje krytia majetku môžeme členiť na externé a interné. Do externých zdrojov patria vlastné imanie a kapitálové fondy. Medzi interné zdroje zaraďujeme fondy tvorené zo zisku, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

Cieľom diplomovej práce bolo komplexne zhodnotiť problematiku vlastného imania, jeho oceňovanie, účtovanie a vykazovanie v účtovnej závierke podľa slovenskej právnej úpravy. Z dôvodu rozsiahlosti tejto problematiky sme sa v diplomovej práci zamerali iba na kapitálové obchodné spoločnosti, t. j. akciovú spoločnosť a spoločnosť s ručením obmedzeným, a na družstvo, ako osobitnú formu podnikania.

V prvej kapitole sme sa zaoberali súčasným stavom danej problematiky. Riešili sme právne predpisy upravujúce vlastné imanie podnikateľských subjektov, historický vývoj pojmu vlastné imanie v slovenskej právnej legislatíve. Ďalej sme rozoberali oceňovanie a inventarizáciu jednotlivých zložiek vlastného imania v účtovníctve a účtovnej závierke podnikateľských účtovných jednotiek. Venovali sme sa aj vplyvu zmien účtovných zásad a metód na vlastné imanie, ako aj opravám chýb v účtovníctve.

V druhej kapitole sme sa venovali vytýčeniu hlavného cieľa diplomovej práce a v nadväznosti naň sme vytýčili vedľajšie (čiastkové) ciele diplomovej práce.

V tretej kapitole sme uviedli metodiku práce a metódy skúmania, ktoré vychádzajú zo stanovených cieľov diplomovej práce.

V štvrtej kapitole sme sa venovali charakteristike a účtovnému zobrazeniu vlastného imania v členení podľa jednotlivých položiek a konkrétnych typov kapitálových spoločností, a ich vykazovaniu v účtovnej závierke. Teoretické vedomosti rozpracované v predchádzajúcich kapitolách sme aplikovali v konkrétnej účtovnej jednotke.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie

1. SOUKUPOVÁ, B. - ŠLOSÁROVÁ, A. - BAŠTINCOVÁ, A.: Účtovníctvo. Bratislava: IURA EDITION, 2004
2. ŠLOSÁROVÁ, A. - ŠLOSÁR, R.: Podvojný účtovníctvo pre podnikateľov. Bratislava: IURA EDITION, 2005
3. ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: Účtovníctvo B. Bratislava: IURA EDITION, 2009
4. ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: Analýza účtovnej závierky. Bratislava: IURA EDITION, 2006
5. SOUKUPOVÁ, B. a kol.: Účtovníctvo vo finančnom riadení. Bratislava: Súvaha, 2008
6. Podvojný účtovníctvo pre podnikateľov 2009. Bratislava: Súvaha, 2009
7. TAKÁČZ, Z.: Metodika účtovania. Bratislava: Eurounion, 2008
8. KUPKOVÁ, A.: Účtovanie zmien základného imania v podnikateľských subjektoch, Bratislava 2009

Právne normy

9. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
10. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
11. Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 11. decembra 2003 č. 25167/2003-92, opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 24. novembra 2004 č. MF/10069/2004-74, opatrenia z 14. decembra 2005 č. MF/26670/2005-74, opatrenia z 12. decembra 2006 č. MF/25814/2006-74, opatrenia z 5. decembra 2007 č. MF/16317/2007-74 a opatrenia z 27. novembra 2008 č. MF/23535/2008-74
12. Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 31. marca 2003 č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 11. decembra

2003 č. 25 167/2003-92, opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 24. novembra 2004 č. MF/10069/2004-74, opatrenia z 14. decembra 2005 č. MF/26670/2005-74, opatrenia z 12. decembra 2006 č. MF/25812/2006-74, opatrenia z 13. decembra 2007 č. MF/26120/2007-74 a opatrenia z 27. novembra 2008 č. MF/24219/2008-74

13. štvrtá smernica Rady 78/660/EEC z 25. júla 1978 o účtovnej závierke niektorých typoch spoločností v znení neskorších zmien

14. Medzinárodné štandardy pre finančné vykazovanie (IFRS®) vrátane Medzinárodných účtovných štandardov (IAS®) a interpretácií spolu s pripojenými dokumentmi vydanými k 1. januáru 2009 (Zväzok I). IASCF a SKAU 2009

Časopisy

15. JURÍKOVÁ, R. – SZÁSZ, M.: Vlastné imanie podnikateľskej účtovnej jednotky podľa slovenskej právnej úpravy. In: *Ekonomika a Informatika* 2003, č. 1, str. 121 - 126